

# 1 САМУЇЛА

Розділ: **1** 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17  
18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

## РОЗДІЛ: 1

**Б**ув один чоловік у Раматаїмі, Цуфій з гори Ефраїм, на ім'я Елкана, син Єрохама, сина Елігу, сина Тоху, сина Цуфа ефраїмія.

<sup>2</sup> Було в нього дві жінки: одна на ім'я Анна, а друга - Пенінна. У Пенінни були діти, в Анни дітей не було.

<sup>3</sup> Щороку чоловік той ходив із свого міста поклонитися й принести жертву Господеві сил у Шіло, де були два сини Елі, Хофні та Пінхас, священники Господні.

<sup>4</sup> Коли надходив День, і Елкана звичайно приносив жертву, він давав Пенінні, своїй жінці, й усім її синам та дочкам по частці.

<sup>5</sup> Анні ж давав тільки одну частку, хоч і любив її, дарма, що Господь замкнув її лоно.

<sup>6</sup> А тут ще й суперниця її гірко їй допікала з-за її недолі, тому що Господь замкнув її лоно.

<sup>7</sup> Отак воно рік у рік бувало, щоразу як вони ходили до Господнього дому; Пенінна завдавала жалю Анні, а Анна плакала й не їла.

<sup>8</sup> Раз якось Елкана, її чоловік, сказав до неї: «Чого ти, Анно, плачеш? Чому ти не їси нічого? Чого сумує твоє серце? Хіба я тобі не дорожчий від десятих синів?»

<sup>9</sup> Раз, як вони в Шіло наїлися та напилися, Анна підвелась і стала перед Господом; Елі ж священник сидів саме на ослоні біля дверей Господньої святині.

<sup>10</sup> В своїй журбі вона молилась до Господа й плакала гірко.

<sup>11</sup> І обрікласть таким обітом: «Господи Сил, коли ти зглянешся над горем рабині твоєї та й згадаєш мене й не забудеш рабині твоєї, й даси рабині твоєї хлоп'ятко, я віддам його Господеві на ввесь його вік, і бритва не доторкнеться його голови.»

<sup>12</sup> І от як вона довго перед Господом молилась, Елі стежив увесь час за її устами.

<sup>13</sup> Анна говорила тихцем, тільки ворушилися губи в неї, а голосу її не було чути; тож Елі думав, що вона п'яна.

<sup>14</sup> І сказав до неї: «Докіль ти будеш п'яною? Піди та витверезися!»

<sup>15</sup> А Анна відповіла, кажучи: «О ні, мій Пане! Я - бідна жінка в смутку: ані вина, ані наливки я не пила; я мою душу виливаю перед Господом.

<sup>16</sup> Не вважай твою рабиню за якусь негодящу, бо то з надміру журби та горя я досі промовляла.»

<sup>17</sup> Тоді Елі відповів їй: «Іди в мирі, й нехай Бог Ізраїля дасть тобі те, про що його благала.»

<sup>18</sup> Вона ж сказала: «Дозволь своїй рабині знайти ласку в твоїх очах!» І пішла собі

жінка й їла, й лице в неї не було таке, як перше.

<sup>19</sup> Встали вони раненько і, поклонившись перед Господом, пустилися в дорогу й прибули додому в Раму. Елкана спізнав Анну, свою жінку, й Господь згадав про неї,

<sup>20</sup> і Анна, зачавши, у свій час породила сина й назвала його ім'ям Самуїл, бо, мовляла, - я його випросила в Господа.

<sup>21</sup> Раз, коли чоловік Елкана рушив з усією своєю родиною, щоб принести Господеві щорічну жертву й виконати обіт,

<sup>22</sup> Анна не пішла, кажучи своєму чоловікові: «Не піду, покіль не відлучиться хлопець; тоді я приведу його, й він побачить обличчя Господнє й там зостанеться назавжди.»

<sup>23</sup> Елкана ж, її чоловік, мовив до неї: «Роби, як знаєш. Сиди дома, аж поки його не відлучиш. Дай тільки Господи, щоб справдилось твоє слово!» От і зісталась жінка й годувала сина, докіль не відлучила.

<sup>24</sup> А коли відлучила, взяла його з собою в дорогу разом із бичком трилітнім, з однією міркою муки й бурдюком вина, та й привела його в дім Господній, у Шіло. Хлопець же був іще собі маленький.

<sup>25</sup> Бичка заколено, а мати привела хлопця до Елі,

<sup>26</sup> і сказала: «Прошу тебе, мій пане! Так правда, як ти живий, я та жінка, що тут стояла біля тебе, молившись до Господа.

<sup>27</sup> Про це хлоп'ятко я молилась, і Господь дав мені те, що я просила в нього.

<sup>28</sup> За те ж я й віддаю його Господеві: по весь свій вік буде відданий Господеві!» І залишила його там Господеві.

## РОЗДІЛ: 2

**А**нна молилася й сказала: «Серце моє у Господі радіє, мій ріг піднявся вгору в моїм Бозі; уста мої відкрилися широко на моїх супостатів, бо я радію твоїм спасінням.

<sup>2</sup> Немає, як Господь, святого, нема бо іншого, крім тебе, нема скелі, як Бог наш.

<sup>3</sup> Не множете слів тих гордовито, нехай зухвалість не виходить з уст ваших, бо Бог - то Господь всевідаючий, він зважає вчинки.

<sup>4</sup> Луки ламаються в потужних, а слабосилі оперізуються міццю.

<sup>5</sup> Ситі за хліб ідуть у найми, а зголоднілі кидають працювати. Неплідна сім раз родить, а багатодітна в'яне.

<sup>6</sup> Господь мертвить і оживляє, він зводить до Шеолу і наверх виводить.

<sup>7</sup> Господь робить убогим і багатим, принижує, але й підносить угору.

<sup>8</sup> Він піднімає нужденного з пороку вгору, підносить бідного з грязі, щоб його з князями посадити і дати у спадщину престіл слави, бо Господні - землі основи, і він на них світ поставив.

<sup>9</sup> Він оберігає кроки своїх вірних, а нечестиві в темряві замовкнуть: не силою ж бо горуватиме людина!

<sup>10</sup> Противники Господні будуть розбиті! Всевишній громом ударить на небі, Господь судитиме аж по край світу, дасть потугу своєму Цареві, піднесе вгору ріг Помазаника свого.»

<sup>11</sup> Повернулася Анна в Раму, додому, а хлопчик залишився служити Господеві під доглядом Елі священика.

<sup>12</sup> Сини ж Елі були ледащі: про Господа не дбали,

<sup>13</sup> ні про священичі права щодо народу: щоразу було, коли хтось приносив жертву, і

м'ясо ще варилося, а вже слуга священика з трьозубою виделкою в руці приходив, <sup>14</sup> і запускав її в казан чи в чавун, чи в котел, чи в горщик, і все, що ті виделки наверх витягали, священик брав для себе. Отак вони з усім Ізраїлем чинили, який туди, в Шіло, приходив.

<sup>15</sup> Ба навіть перш, ніж пустять жир з димом, прийде священиків слуга й тому, хто жертвує, бувало, каже: «Давай священикові м'яса на печеню! Не прийме він від тебе вареного м'яса, а лиш сире.»

<sup>16</sup> І коли той йому відповідав: «Перш нехай пуститься жир із димом, а тоді бери, що тобі любо», -слуга йому відповідав: «Ні, давай зараз, а не даси, то візьму силоміць!»

<sup>17</sup> І гріх тих молодиків був вельми тяжкий перед Господом, бо вони ставилися зневажливо до Господньої офіри.

<sup>18</sup> Самуїл же доглядав служби перед Господом, Хлопчина ще, підперезаний льняним ефодом.

<sup>19</sup> Мати його робила йому маленьку верхню одєжину й приносила щороку, коли приходила зо своїм чоловіком приносити щорічну жертву.

<sup>20</sup> Елі при тій нагоді благословив Елкану та його жінку й промовляв: «Нехай Господь поверне тобі потомство від цієї жінки на місце того, що ти дав Господеві.» І вони поверталися додому.

<sup>21</sup> І справді Господь навідався до Анни, і вона зачала й породила трьох синів та двох дочок. Тим часом хлопчик Самуїл ріс на служінні в Господа.

<sup>22</sup> Хоча Елі й був вельми старий, однак же чув усе, що коїли його сини всьому Ізраїлеві, і те, що жили з жінками, які служили при вході до намету зборів.

<sup>23</sup> Тому й говорив їм: «Чого ви коїте так, як ото я чую від усього народу - оті ваші погані вчинки?

<sup>24</sup> Ні, мої діти, не гарна поголоска, що я чую: ви віддаєте народ Господній!

<sup>25</sup> Коли згрішить хтось проти чоловіка, то Бог заступиться за нього. А коли хтонебудь проти Господа згрішить, то хто за нього заступиться?» Та вони не слухали батьківського слова: Господь призначив смерть їм.

<sup>26</sup> Хлопчина ж Самуїл ріс дедалі більше й здобував дедалі більш ласку так у Бога, як і в людей.

<sup>27</sup> Одного разу прийшов до Елі чоловік Божий і сказав до нього: «Так говорить Господь: Чи ж я не об'явився родині батька твого, коли вони були в Єгипті рабами в домі фараона?

<sup>28</sup> І вибрав їх з усіх колін Ізраїля собі в священики, щоб приступати до мого жертовника, палити кадило, носити ефод переді мною, й дав домові батька твого всі жертви синів Ізраїля.

<sup>29</sup> Чому ж ти дивишся зависним оком на жертви та приноси, які я повелів був, і поважаєш твоїх синів більш від мене, годуючи їх жиром з найкращих частин усіх приносин Ізраїля, народу мого?

<sup>30</sup> Ось чому - слово Господа, Бога Ізраїля! Хоч я й постановив був: дім твій і дім батька твого ходитимуть перед моїм обличчям повіки, але тепер - слово Господнє: не так воно буде! Бо я шаную тих, хто мене шанують, а ті, хто мене зневажають, ні за що будуть уважатись!

<sup>31</sup> Настане час, коли я відітну твоє рамено й рамено дому батька твого, так що в твоїм домі не буде старого.

<sup>32</sup> Ти позиратимеш, як ворог, заздро на все те добро, що Господь зробить для Ізраїля, і в твоїм домі не буде старого, не буде повіки.

- <sup>33</sup> Когось із твоїх я збережу при моїм жертovníку, щоб колоти твої очі й мучити твою душу; всі ж інші в твоїм домі від людського меча погубнуть.
- <sup>34</sup> Ознакою ж для тебе буде те, що станеться з твоїми обома синами, з Хофні й Пінхасом: одного дня помруть обидва!
- <sup>35</sup> І я собі настановлю священика вірного, який буде чинити за моїм серцем і за моєю волею. Я йому збудую дім сталий, і він буде ходити перед моїм помазаником завжди.
- <sup>36</sup> І прийде час, що хто б не зоставсь із твого дому, прийде й кинеться йому в ноги за дрібний гріш і за буханець хліба й скаже: Прийми мене, будь ласкав, на якубудь священичу роботу, щоб мати хоч кавалок хліба.»

## РОЗДІЛ: 3

**Х**лопчина ж Самуїл служив Господеві під доглядом Елі. Слово Господнє було рідким того часу, видіння не були часто.

<sup>2</sup> Одного дня Елі поклався спати на звичайному місці - очі його слабшали, й він не міг уже бачити виразно, -

<sup>3</sup> а світильник Божий не був ще згашений, і Самуїл лежав у Господнім храмі там, де стояв ковчег Божий.

<sup>4</sup> Аж ось Господь озвався: «Самуїле! Самуїле!» Цей відповів: «Ось я!»

<sup>5</sup> І побіг до Елі й каже: «Ось я! Кликав ти мене?» Той каже: «Ні, не кликав. Лягай спати.» І він пішов спати.

<sup>6</sup> Господь же озвався знову: «Самуїле! Самуїле!» Схопився Самуїл, пішов до Елі й каже: «Ось я! Кликав ти мене?» «Не кликав я тебе, мій сину, - відповів Елі, - лягай собі спати!»

<sup>7</sup> Самуїл не знав ще Господа, бо Господнє слово йому ще не об'являлося.

<sup>8</sup> Знову Господь озвався до Самуїла, втретє; і схопивсь він, прийшов до Елі й каже: «Ось я! Кликав ти мене?» Тоді Елі збагнув, що то Господь кликав хлопчину,

<sup>9</sup> тож і каже до Самуїла: «Йди но, лягай спати, а коли тебе покличуть, скажеш: Говори, Господи, слуга твій слухає.» І Самуїл пішов і ліг на своєму місці.

<sup>10</sup> Прийшов Господь, став і закликав, як і першими разами: «Самуїле! Самуїле!» Самуїл озвався: «Говори! Слуга твій слухає!»

<sup>11</sup> І сказав Господь до Самуїла: «Гляди, я зроблю таке в Ізраїлі, що в кожного, хто те почує, обіуш буде дзвеніти.

<sup>12</sup> Того дня я здійснию на Елі все, що я сказав був про його родину, від початку до кінця!

<sup>13</sup> Ти об'явиш йому, що я скараю його дім повіки за те злодіяння, бо він знав, як його сини зневажали Бога, а не скартав їх.

<sup>14</sup> Тому - клянусь домові Елі! - не заглядати повіки ні жертвами, ані офірами провини дому Елі.»

<sup>15</sup> І лежав Самуїл аж до ранку, а вранці встав і відчинив двері Господнього храму. Боявся оповідати Елі про видіння,

<sup>16</sup> та Елі його покликав і каже: «Мій сину, Самуїле!» Той відповів: «Ось я!»

<sup>17</sup> І спитав: «Що він тобі сказав? Не крий, прошу, від мене! Хай Бог зішле на тебе це й те, та ще й причинить, коли ти затаїш щось із усього того, що він сказав до тебе.»

<sup>18</sup> От і відкрив йому Самуїл усе, нічого не затаїв від нього. Елі сказав: «Він - Господь! Хай чинить те, що йому доподобило!»

- <sup>19</sup> Самуїл виріс, і Господь був із ним і не дав ані одному його слову впасти на землю.
- <sup>20</sup> Ввесь Ізраїль, від Дану аж до Версавії, взяв, що Самуїл був наставлений Господнім пророком.
- <sup>21</sup> Господь з'являвся в Шіло й далі, по тім, як був відкрився Самуїлові в Шіло в слові Господнім.

## РОЗДІЛ: 4

**С**лово Самуїла було для всього Ізраїля. Того часу вибрались філістимляни на Ізраїля війною, й ізраїльтяни виступили на війну проти філістимлян та й отаборились при Евен-Езері; а філістимляни отаборились під Афеком.

- <sup>2</sup> Філістимляни вишикувались у бойовий лад проти Ізраїля; бій був запеклий, розбили Ізраїля філістимляни, і з війська полягло на полі битви до чотирьох тисяч чоловік.
- <sup>3</sup> Як же повернувся люд у табір, старші Ізраїля сказали: «Чому Господь побив нас сьогодні перед філістимлянами? Візьмим із Шіло ковчег Господнього союзу, щоб ішов посеред нас і спас нас із рук ворогів наших!»
- <sup>4</sup> Народ послав у Шіло, й взяли вони звідти ковчег Господа Сил, що перебуває на херувимах. Обидва сини Елі, Хофні й Пінхас, супроводжали ковчег Божий.
- <sup>5</sup> Як же прибув ковчег Господній у табір, увесь Ізраїль зняв такий великий крик, що аж земля стряслася.
- <sup>6</sup> Коли ж почули філістимляни голосний гомін той, то спитали: «Що то за крик голосний та великий у таборі єврейським?» І як дізнались, Що то ковчег Господній прибув у табір,
- <sup>7</sup> злякались, бо говорили: «Бог прибув у табір!» І сказали: «Горе нам, бо так ще досі не бувало.
- <sup>8</sup> Горе нам! Хто нас урятує з руки цього могутнього Бога, що побив єгиптян усякими карами в пустині!
- <sup>9</sup> Кріпиться й покажіть себе мужами, філістимлянами, коли не хоче те зробитися єврейськими рабами, як вони були вашими! Будьте, отже, мужами, і до бою!»
- <sup>10</sup> Вдарили філістимляни, і було Ізраїля розбито. І побігли кожен до свого намету. Була то вельми велика поразка, полягло Ізраїля 30 000 піхотинців.
- <sup>11</sup> І ковчег Божий було взято, й обидва сини Елі, Хофні і Пінхас, померли.
- <sup>12</sup> Один веніяминянин утік із бойових рядів і того ж дня прибув у Шіло. Одіж на ньому була подерта й порох на голові в нього.
- <sup>13</sup> Як він прибув, Елі сидів на стільці біля дверей і позирав на шлях, бо серце його тремтіло за Божий ковчег. І коли прийшов той чоловік, щоб сповістити в місті про це, все місто зняло лемент.
- <sup>14</sup> Почув Елі той лемент і спитав: «Що то за галас такий великий?» Чоловік підбіг хутенько і сповістив Елі.
- <sup>15</sup> Елі ж було дев'ятдесят вісім років, очі в нього були нерухомі, й він не міг уже бачити.
- <sup>16</sup> Тому чоловік сказав до Елі: «Я - той, що прибув із табору. Я втік сьогодні з поля бою.» Елі спитав: «Що ж там сталося, мій сину?»
- <sup>17</sup> Посол у відповідь сказав: «Кинувсь навтеки Ізраїль перед філістимлянами; до того полягло вельми багато люду, та й сини твої, Хофні й Пінхас, обидва мертві, і ковчег

Божий узято!»

**18** Як же згадав той про ковчег Божий, упав Елі зо стільця коло дверей навзнаки, і зломив в'язи, й умер, бо був старий і тяжкий. Сорок років правив Ізраїлем.

**19** Невістка ж його, жінка Пінхаса, була вагітна, ось-ось мала родити, і як почула вістку про те, що взято ковчег Божий, та що свекор її і муж мертві, скорчилася й породила, бо вхопили її болі.

**20** І як вона вмирала, жінки, що стояли вколо неї, сказали їй: «Не бійся, ти вродила сина.» Однак, вона не відповіла й на теє не вважала.

**21** Тільки назвала хлопця Іхаводом, хотівши тим сказати: пішла геть слава від Ізраїля, бо було захоплено Божий ковчег, а свекор і муж неживі.

**22** Вона сказала: «Відійшла від Ізраїля слава, бо взято ковчег Божий.»

## РОЗДІЛ: 5

**Ф**ілістимляни ж забрали ковчег Божий і принесли його з Евен-Езеру до Ашдоду.

**2** Взяли, отже, філістимляни ковчег Божий і внесли його в храм Дагона й поставили коло Дагона.

**3** На другий день встали ашдодії вранці, ввійшли в храм Дагона - аж ось Дагон упав лицем до землі перед ковчегом Господнім. Взяли вони Дагона й поставили знову на своє місце.

**4** Встали вони на другий день уранці, - аж ось Дагон упав лицем до землі перед ковчегом Господнім, а голова Дагона й обидві руки його лежать відбиті на порозі; оставсь тільки тулуб Дагона.

**5** Ось чому жерці Дагона й усі ті, що входять у храм Дагона, не ступають на поріг Дагона в Ашдоді й досі.

**6** Рука Господня налягла тяжко на ашдодіїв; Господь налякав їх вельми й вдарив боляками Ашдод і його область.

**7** Побачивши, що таке діється, сказали мужі ашдодські: «Нехай ковчег Бога Ізраїля у нас не зостається, бо його тверда рука нависла над нами й над Дагоном, нашим богом.»

**8** От і послали вони гінців і, зібравши біля себе всіх філістимлянських князів, мовили: «Що нам робити з ковчегом Бога Ізраїля?» І вирішили: «У Гат нехай іде ковчег Бога Ізраїля!» І перенесли туди ковчег Бога Ізраїля.

**9** Тільки ж, як перенесли його, рука Господня налягла на місто, - жах був вельми великий, - і вдарила мешканців міста, від найменшого до найбільшого, і висипали на них боляки.

**10** І відіслали вони ковчег Божий в Екрон, а екронії заголосили: «Перенесли до нас ковчег Бога Ізраїля, щоб погубити нас і народ наш!»

**11** Послали вони гінців і, зібравши всіх князів філістимлянських, сказали: «Відішліть геть ковчег Бога Ізраїля; хай повернеться на своє місце і не губить нас і народ наш!» Такий смертельний страх обняв місто: рука бо Божа вельми тяжко налягла на нього.

**12** Котрі не вмерли, були побиті боляками, так що зойк у місті здіймався аж до неба.

## РОЗДІЛ: 6

**К**овчег Господній пробув сім місяців у філістимлянському краї.

<sup>2</sup> А тоді філістимляни скликали жерців і ворожбитів та й спитали: «Що нам чинити з ковчегом Господнім? Скажіть нам, як нам його повернути на своє місце?»

<sup>3</sup> Ті відповіли: «Якщо ви зважилися відіслати ковчег Бога Ізраїля, не відсилайте його без нічого: ви конче мусите для нього якесь відшкодування принести; тоді одужаєте й знатимете, чому його рука від вас не відвернулась.»

<sup>4</sup> Ті спитали: «Яке ж нам відшкодування йому принести?» їм відповіли: «Згідно з числом князів філістимлянських - п'ять золотих ґуль і п'ять золотих мишей, бо кара одна для всіх вас і для князів ваших.

<sup>5</sup> Зробіть, отже, зображення ґуль ваших та мишей, що пустошать землю, й воздайте славу Богові Ізраїля. Може, його рука стане легшою над вами, вашими богами й вашим краєм?

<sup>6</sup> Чого б вам упиратись, як були уперлись єгиптяни та фараон? Вони їх не пускали, а ті все ж таки вийшли, коли Бог показав на них свою силу

<sup>7</sup> Візьміть, отже, та приготуйте новий віз і дві дійні корови, які в ярмі ще не ходили; і запряжіть ті корови до воза, а телята завернете від них в обору.

<sup>8</sup> Тоді візьміть ковчег Господній та поставте його на віз; золоті ж речі, що ви дасте йому на відшкодування, покладіть У торбу збоку та й пустіть, хай собі йде.

<sup>9</sup> Але вважайте: якщо він, по дорозі у свій край, піде на Бет-Шемеш, то, значить, він учинив нам це велике лихо; а коли ні, то знатимемо, що не його рука нас побила, а сталося це з нами випадком.»

<sup>10</sup> Так і зробили люди: взяли дві корови дійні та й запрягли до воза, а телят замкнули в оборі.

<sup>11</sup> Поставили ковчег Господній на возі й торбу з золотими мишами й зображеннями ґуль.

<sup>12</sup> І рушили корови просто дорогою, що на Бет-Шемеш, тим самим шляхом усе наперед ішли далі й ревли, йдучи, і не звертали ні праворуч, ні ліворуч. Князі ж філістимлянські йшли за ними аж до границі Бет-Шемешу.

<sup>13</sup> А бет-шемешські люди жали якраз тоді пшеницю в долині. І як підвели очі, то побачили ковчег і з радістю пішли йому назустріч.

<sup>14</sup> Віз же дійшов до поля Ісуса у Бет-Шемеші й там зупинився. А був там величезний камінь. І порубали вони воза на дрова, а корови принесли Господеві на всепалення.

<sup>15</sup> Левіти зняли ковчег Господній і торбу, що була при ньому, і золоті речі, які були в ній, поставили на камені великім, а бет-шемешські люди принесли всепалення й закололи того дня Господеві жертви.

<sup>16</sup> П'ять князів філістимлянських бачили те й того ж дня повернулися в Екрон.

<sup>17</sup> Ось які були ті золоті ґулі, що філістимляни принесли Господеві на відшкодування: одну за Ашдод, одну за Газу, одну за Аскалон, одну за Гат, одну за Екрон.

<sup>18</sup> А золотих мишей було стільки, скільки всіх філістимлянських міст, що під п'ятьма князями, від укріплених міст до відкритих сіл. Свідок тому величезний камінь, що на ньому поставили ковчег Господній, що й по цей день стоїть на полі Ісуса-шемешія.

<sup>19</sup> Сини ж Єхонії не раділи разом із людьми, коли споглядали на ковчег Господній, і Господь убив із них сімдесят чоловік. Засумував народ, що Господь побив його так сильно.

<sup>20</sup> І говорили бет-шемешські люди: «Хто може встоятись перед Господом, цим



святим Богом? До кого б його від нас відіслати?»

<sup>21</sup> І вислали гінців до мешканців Кіріят-Єаріму, щоб їм сказати: «Повернули назад філістимляни ковчег Господній. Прийдіть, візьміть його до себе.»

## РОЗДІЛ: 7

**П**рийшли кіріят-єарімські люди, взяли ковчег Господній і внесли його в дім Авінадава на пагорбі, і посвятили його сина Єлеазара, щоб доглядав Господній ковчег.

<sup>2</sup> Від того дня, як ковчег поставлено в Кіріят-Єарімі, пройшло часу чимало - двадцять років, - і весь дім Ізраїля зо стогоном звернувся до Господа.

<sup>3</sup> Тоді Самуїл сказав до всього дому Ізраїля: «Коли ви справді від усього серця повертаєтесь до Господа, усуньте з-посеред себе богів чужоземних та Астарті, спрямуйте ваше серце до Господа, служіть лише йому одному, й він вас визволить із рук філістимлян.»

<sup>4</sup> І усунули сини Ізраїля Ваалів та Астарті й служили Господеві єдино.

<sup>5</sup> Потім Самуїл звелів: «Зберіть усього Ізраїля в Міцпі: я помолюся за вас Господеві.»

<sup>6</sup> Зібралися вони в Міцпі й, зачерпнувши води, вилили перед Господом, і того дня постили й признавались: «Згрішили ми проти Господа.» Самуїл судив у Міцпі над синами Ізраїля.

<sup>7</sup> Коли довідалися філістимляни, що сини Ізраїля зібралися в Міцпі, двинулися князі філістимлянські на Ізраїля. Почувши це, сини Ізраїля злякалися філістимлян.

<sup>8</sup> І мовили до Самуїла: «Не переставай благати за нас Господа, Бога нашого, щоб визволив нас із рук філістимлян!»

<sup>9</sup> Узяв Самуїл молочне ягнятко й приніс його ціле на всепалення Господеві. Він закликав до Господа за Ізраїля, й Господь вислухав його.

<sup>10</sup> І, справді, саме тоді, як Самуїл приносив усепопалення, філістимляни наближалися, щоб воювати проти Ізраїля, але Господь тієї миті вдарив над філістимлянами страшним громом, збентежив їх, і вони зазнали розгрому перед Ізраїлем.

<sup>11</sup> Ізраїльтяни вирушили з Міцпи і гналися за філістимлянами, б'ючи їх аж під Бет-Кар.

<sup>12</sup> Узяв Самуїл камінь, поставив його між Міцпою та Єшаном і назвав його Евен-Езер, кажучи: «Ось доки допоміг нам Господь!»

<sup>13</sup> Так були упокорені філістимляни, і не вламувались вони більше в ізраїльські границі, бо рука Господня тяжіла на філістимлянах, поки було віку Самуїла.

<sup>14</sup> Міста ж, що філістимляни були забрали в Ізраїля, повернулись до Ізраїля, від Екрону до Гату, й Ізраїль звільнив їхні околиці з рук філістимлян. Мир був також між Ізраїлем та аморіями.

<sup>15</sup> Самуїл суддював над Ізраїлем, поки віку його було.

<sup>16</sup> Щороку ходив він навколо, відвідуючи Бетел, Гілгал і Міцпу, і судив над Ізраїлем у всіх тих містах.

<sup>17</sup> Тоді повертався у Раму, бо там жив і там суддював над Ізраїлем. Там же він спорудив Господеві жертовник.

## РОЗДІЛ: 8



**Я**к Самуїл постарівся, настановив своїх синів суддями над Ізраїлем.

<sup>2</sup> Найстарший його син звався Йоїл, а другий - Авія; ці суддювали в Версавії.

<sup>3</sup> Та не ходили його сини його слідами: їх тягло до наживи, вони брали дарунки й кривили правдою.

<sup>4</sup> От і зійшлись усі старші Ізраїля, прийшли в Раму до Самуїла

<sup>5</sup> і промовили до нього: «Ти вже старий; сини ж твої не ходять твоїми слідами. Настанови, отже, царя над нами, щоб правив нами, як воно діється в усіх народів.»

<sup>6</sup> Не вподобалося Самуїлові, що вони сказали так: дай нам, мовляв, царя щоб нами правив! Тим то він помоливсь до Господа,

<sup>7</sup> але Господь сказав до Самуїла: «Слухай голос народу в усьому, що вони тобі скажуть: то не тебе вони відкинули: ні, вони мене відкинули, щоб я не царював над ними.

<sup>8</sup> Так само, як завжди поводитися зо мною з того часу, як я їх вивів був із Єгипту, й досі, - покидали мене й служили богам іншим, - отак вони поведуться й з тобою.

<sup>9</sup> Та, проте, ти слухай їхній голос; тільки ж попередь їх добре та поясни їм право царя, що царюватиме над ними.»

<sup>10</sup> Самуїл переказав усі слова Господні народові, що домагався царя у нього.

<sup>11</sup> Він сказав: «Ось яке буде право царя, що царюватиме над вами: синів ваших він візьме і приділить їх собі до колісниць та коней, і вони будуть бігати перед його колісницею.

<sup>12</sup> Він настановить собі начальників над тисячами і начальників над півсотнями; звелить їм орати свої ниви та жати хліб свій, і виробляти собі військову зброю та знаряддя до своїх колісниць.

<sup>13</sup> Та й дочок ваших він собі візьме за благовонниць, куховарок і пекарок.

<sup>14</sup> Поля ваші та виноградники й сади оливні - найкращі - він забере й роздасть своїм слугам,

<sup>15</sup> З вашого посіву та винограднику він буде вимагати десятину й роздаватиме її своїм скопцям та слугам.

<sup>16</sup> Слуг ваших і слугинь, і щонайкращий скот ваш і ослів ваших він забере й поставить їх для себе до роботи,

<sup>17</sup> Дрібну скотину вашу він одесяткує, й самі ви станете його рабами!

<sup>18</sup> І коли будете нарікати на вашого царя, що ви ж собі вибрали, Господь тоді вас слухати не буде.»

<sup>19</sup> Народ же не хотів слухати Самуїла й мовив: «Ні, хай буде цар над нами!

<sup>20</sup> І щоб ми були також як усі народи, і цар наш судив нас, щоб виступав перед нами й провадив наші війни.»

<sup>21</sup> Самуїл вислухав усі слова народу й переказав їх Господеві.

<sup>22</sup> Господь же сказав до Самуїла: «Вволь їхню волю, постав царя над ними.» І Самуїл звелів мужам ізраїльським: «Ідіте кожен у своє місто.»

## РОЗДІЛ: 9

**Б**ув чоловік з-поміж веніяминян на ім'я Кіш, син Авієла, син Церора, сина Бехората, сина Афіяха, веніяминянина, - статечний муж.

<sup>2</sup> І був у нього син, Саул на ім'я, вродливий молодець. Не було між ізраїльтянами

кращого від нього; він головою вищий був над усіма в народі.

**3** Зайшли були кудись пустопаш ослиці Кіша, Саулового батька, і каже Кіш до Саула, свого сина: «Візьми з собою одного зо слуг та й іди, шукай ослиць.»

**4** Пройшли вони Ефраїм-гори, перейшли й Шаліша-край, і не знайшли нічого. Далі пройшли землю Шаалім - нічого, пройшли землю Веніямина - і не нашли нічого.

**5** А як прийшли в землю Цуф, Саул сказав слугі, що був із ним: «Нумо повертаймось додому, щоб, бува, батько замість ослиць та не журився за нами.»

**6** Той каже йому: «Дивись, є отут Божий чоловік у цьому місті, чоловік поважаний: усе, що скаже він, так і справдиться. Ходім лишень туди! Хто зна, чи нам чого не вкаже про дорогу, в яку ми пустились?»

**7** Саул же до слуги каже: «Гаразд, ходімо! Але що тому чоловікові принести? Хліб у наших торбах вийшов, і гостинця, щоб тому Божому чоловікові принести, в нас немає. Що в нас є?»

**8** Слуга відповів Саулові знову: «Дивися, знайшлась у мене четвертина срібного шеклю. Я дам її чоловікові Божому, й він вкаже нам дорогу.»

**9** [Колись у Ізраїлі, як хтось ходив питати Бога, то говорив: «Ходімо до видючого», бо той, кого нині звуть пророком, звався колись видючим.]

**10** Саул сказав своєму слугі: «Добра твоя рада. Ходи, йдемо!» І пішли в місто, де був чоловік Божий.

**11** Здіймаючись угору в місто, зустріли вони дівчат, що йшли по воду, й спитали їх: «Чи є тут видюший?»

**12** А ті їм відповіли: «Є, він тільки що випередив вас: саме оце прийшов у місто, бо народ має сьогодні жертву на узвишші.

**13** Як увійдете в місто, ви його зараз же знайдете, заки він піде на узвишшя, на жертвенне споживання. Народ щойно тоді починає споживати, коли він є. Він бо благословить жертву. Щойно тоді їдять запрошені гості. Тож ідіте нагору, бо тепер його стрінете.»

**14** От і пішли вони в місто; та саме як входили через ворота, аж ось і Самуїл виходить їм назустріч, щоб іти на узвишшя.

**15** Господь же, за день перед приходом Саула, так сказав Самуїлові на вухо:

**16** «Завтра о цій порі пошлю до тебе чоловіка з землі Веніямина: помаж його на князя над моїм народом Ізраїлем. Він визволить народ мій із рук філістимлян, бо я зглянувсь на горе мого люду, що його лемент знявсь до мене.»

**17** Як же побачив Самуїл Саула, Господь дав йому зрозуміти: «Це - чоловік, що я про нього говорив до тебе; цей буде панувати над моїм народом.»

**18** Тут приступив Саул до Самуїла серед воріт і мовив: «Вкажи мені, будь ласкав, де живе видющий?»

**19** Самуїл відповів Саулові: «Я - видющий. Йди поперед мене на узвишшя. Сьогодні ви їстимете зо мною, а в завтра вранці я тебе відпущу й скажу тобі все, що на серці в тебе.

**20** Щождо ослиць, що ось уже третій день, як десь пропали, ти не журись, бо вони знайшлися. Бо для кого все щонайкраще в Ізраїлі? Чи ж не для тебе й усього дому батька твого?»

**21** Саул відповів: «Чи я ж не веніяминянин, з найменшого коліна Ізраїля, й чи моя родина не найменша з усіх родин коліна Веніямина! Чому, отже, таке до мене говориш?»

**22** Узав Самуїл Саула з слугою й увів їх у світлицю, й дав їм почесне місце між

запрошеними, а було їх із тридцять чоловік.

<sup>23</sup> Потім Самуїл сказав кухареві: «Подай сюди частину, що я був дав тобі, тую, що я тобі сказав про неї: приховай її у себе.»

<sup>24</sup> І приніс кухар задню ногу й хвоста та й поклав перед Саулом, а Самуїл сказав до нього: «Ось те, що було приховане для тебе, лежить перед тобою! їж, бо воно навмисне було приховане для тебе, як я скликав народ.» Тож так того дня Саул їв із Самуїлом.

<sup>25</sup> Потім зійшли з узвиштя в місто. Саулові було постелено на покрівлі,

<sup>26</sup> й він ліг спати. А на світанку Самуїл кликнув до Саула на покрівлю: «Вставай, я проведу тебе.» Устав Саул, і вони обидва - він і Самуїл - вийшли з дому,

<sup>27</sup> спустились на край міста, й Самуїл озвався до Саула: «Звели слуги, щоб випередив нас, ти ж зупинися трохи, й я відкрию тобі Боже слово.»

## РОЗДІЛ: 10

**Т**оді Самуїл узяв посудину з олією й вилив Саулові на голову, потім поцілував його й промовив: «Оцим Господь тебе помазав у князі над Ізраїлем, своїм народом! Прав, отже, над Господнім народом і визволь його з рук ворогів його навколо. Ось тобі знак, що Господь тебе помазав князем над своїм насліддям:

<sup>2</sup> тепер, коли підеш від мене, зустрінеш двох чоловіків біля гробу Рахилі, на границі Веніямина, в Зелзасі, що тобі скажуть: знайшлись ослиці, що їх ти ходив шукати; та твоєму батькові байдуже про ослиць, він журиться за вами й каже: Що сталося із моїм сином?

<sup>3</sup> Як підеш звідти далі й прийдеш до Тавор-Дуба, зустрінуть тебе там три чоловіки, що будуть сходити до Бога в Бетел. Один нестиме троє козенят, один три буханці хліба, а один - бурдюк вина.

<sup>4</sup> Вони привітають тебе й дадуть тобі два хліби й ти приймеш з їхніх рук.

<sup>5</sup> Потім прийдеш на (Гівеа), горбок Божий, де живуть філістимляни, і як будеш увиходити в те місто, зустрінеш там гурток пророків, що сходитимуть із узвиштя, і перед ними гарфа, бубон, сопілка й гусли; пророкуватимуть саме в захваті.

<sup>6</sup> Тоді зійде на тебе дух Господній, і ти будеш пророкувати з ними, і перетворишся в іншого чоловіка.

<sup>7</sup> І як ці знаки здійсняться на тобі. чини як тобі вийде на руку, бо Бог із тобою.

<sup>8</sup> Ти спустишся перш мене в Гілгал, і я прийду туди до тебе, щоб там принести всепалення й мирні жертви. Сім день чекай, поки прийду до тебе, й я звістую тобі, що маєш робити.»

<sup>9</sup> І от як він повернувся, щоб іти від Самуїла, Бог перетворив йому серце, і всі ті знаки того ж самого дня здійснилися.

<sup>10</sup> Звідти прибули вони в Гівеа, аж ось гурт пророків йому назустріч, і зійшов на нього дух Божий, і він пророкував між ними,

<sup>11</sup> так що всі ті, що його перше знали, побачивши, як він пророкує з пророками, один до одного казали: «Що сталося з сином Кіша? Невже ж Саул також між пророками?»

<sup>12</sup> Відповів один із присутніх: «А хто їхній батько?» З того постала приповідка: «Невже й Саул між пророками?»

<sup>13</sup> Коли перестав пророкувати, пішов додому.

<sup>14</sup> Дядько Саула спитав його та його слугу: «Куди ж ви ходили?» Він відповів:

«Шукати ослиць. Та як побачили, що їх не знайти, пішли до Самуїла.»

**15** Далі мовив дядько Саула: «А розкажи но мені, що вам казав Самуїл.»

**16** Тоді Саул до свого дядька: «Він нам впевнено сказав, мовляв, ослиці знайшлися.» А про те, що Самуїл сказав про царство, він йому не признався.

**17** Згодом скликав Самуїл народ до Господа в Міцпу

**18** й сказав до синів Ізраїля: «Так каже Господь Бог Ізраїля: Я вивів Ізраїля з Єгипту й визволив вас із рук єгиптян та всіх царств, що вас тіснили.

**19** Ви ж тепер покидаєте вашого Бога, того, що врятував вас з усіх ваших нужд та скорбот, та й кажете: Ні! Таки царя постав над нами! - Оце ж ставайте перед Господом за поколіннями і за тисячами вашими.»

**20** Самуїл звелів приступити всім колінам Ізраїля, й випав жереб на коліно Веніямина.

**21** Далі звелів приступити колінові Веніямина за родинами, і випав жереб на родину Матрі. Нарешті звелів приступити родині Матрі, чоловік за чоловіком. і жереб випав на Саула, сина Кіша. Заходились його шукати, та не знайшли.

**22** Ще раз спитали Господа: «Чи ж він прийшов сюди?» Господь відповів: «Ось він сховався між клунками.»

**23** І побігли й привели його звідти. Став він серед народу й цілою головою був вищий над усіма.

**24** Самуїл сказав до всього народу: «Дивіться, кого вибрав Господь! У всім народі нема йому до пари!» Тоді всі закликали. мовивши: «Хай живе цар!»

**25** Самуїл виклав перед народом право Царське, списав його в книзі й поклав перед Господом, а потім відпустив увесь народ - кожного до свого Дому.

**26** Пішов і Саул до свого дому в Гівеа. а з ним пішли деякі хоробрі, що їм Господь зворушив серце.

**27** Деякі ж негідники казали: "Чи може цей спасти нас?" І зневажаючи його, не принесли йому гостинця.

## РОЗДІЛ: 11

**Ч**ерез який місяць Нахаш, аммоній, двигнувся й отаборився проти Явеш-Гілеаду. Всі явешські люди сказали до Нахаша: «Вчини з нами угоду, й ми будемо служити тобі.»

**2** Нахаш же, аммоній, відповів їм: «Ось на якій умові вчиню з вами угоду: я виколю кожному з вас праве око, - хочу навести цю ганьбу на весь Ізраїль.»

**3** Явешські старші йому сказали: «Дай нам сім день часу. Ми пошлемо гінців по всіх ізраїльських границях, і як ніхто не прийде нам на поміч, ми тобі піддамося.»

**4** Як же прийшли гінці в Саулову Гівеа й переказали ті слова до вух народу, весь люд заплакав у голос.

**5** Саме тоді Саул позаду волів повертався з поля; й спитав він: «Що то з народом, що так плаче?» Йому оповіли справу людей явешських.

**6** Коли Саул почув те, дух Божий раптом спустивсь на нього, й він запалав великим гнівом.

**7** Вхопив пару волів, розшматував їх і розіслав через гінців по всій Ізраїльській землі зо словами: «Хто не піде за Саулом і Самуїлом, то волам того буде те саме.» Страх Господній напав на людей, і вони вирушили, як один чоловік.

- <sup>8</sup> Він переглянув їх у Безеку, і було сичів Ізраїля 300 000, а мужів Юди -30 000.
- <sup>9</sup> І сказав гінцям, що прибули: «Перекажіть людям яवेश-гілеадським: узавтра, як сонце почне припікати, буде вам підмога.» Прийшли гінці й сповістили це яवेशським людям і ті зраділи.
- <sup>10</sup> А яवेशські мужі сказали: «Узавтра ми вийдемо до вас, і ви чинитимете з нами, що вам довподоби.»
- <sup>11</sup> Другого дня Саул розділив людей на три загони, що вдерлись під час ранньої сторожі в табір і били аммоніїв аж поки не настала денна спека. Що ж із них зосталось, розсипалося так, що й двох не залишилось укупі.
- <sup>12</sup> Тоді народ сказав до Самуїла: «Хто говорив: чи ж Саулові над нами царювати? Видайте тих людей, ми їх уб'ємо!»
- <sup>13</sup> Саул же відповів: «Нікого не слід убивати цього дня, сьогодні бо Господь дав Ізраїлеві перемогу.»
- <sup>14</sup> А Самуїл сказав до народу: «Ходімо в Гілгал і поновім там царство.»
- <sup>15</sup> І двигнувся весь народ у Гілгал і там, у Гілгалі, перед Господом, Саул був проголошений царем. Там же принесли перед Господом мирні жертви. І веселились там Саул і всі ізраїльські мужі вельми.

## РОЗДІЛ: 12

- С**амуїл сказав до всього Ізраїля: «Оце я вволив вашу волю в усьому, що ви просили в мене, й настановив царя над вами.
- <sup>2</sup> Відсьогодні цар буде виступати перед вами; я ж уже старий і сивий, і сини мої між вами. Я з молодости по цей день виступав перед вами.
- <sup>3</sup> Ось я! Свідкуйте проти мене перед Господом і перед його помазаником: в кого я взяв вола? В кого я взяв осла? Кого гнобив? Кого покривдив? Від кого взяв я підкуп, щоб ним заплющити собі очі? Я вам поверну!»
- <sup>4</sup> Ті ж відгукнули: «Ти не тіснив нас і не кривдив, і не взяв нічого ні від кого.»
- <sup>5</sup> Далі сказав їм: «Господь - свідком на вас, і його помазаник свідком сьогодні; що ви нічого не знайшли в руках у мене.» І відповіли: «Так, він - свідок!»
- <sup>6</sup> Тоді Самуїл сказав до народу: «Свідок Господь, який покликав Мойсея й Арона і вивів батьків ваших з Єгипетського краю!
- <sup>7</sup> Тепер же приступіте, й я судитимуся з вами перед Господом і нагадаю вам усі добродійства, що Господь зробив вам і батькам вашим:
- <sup>8</sup> як прийшов Яків у Єгипет, і як єгиптяни їх гнітили; як батьки ваші закричали до Господа, й Господь послав їм Мойсея й Арона, що вивели ваших батьків із Єгипту, і він оселив їх у цій околиці.
- <sup>9</sup> Вони ж забули Господа Бога свого, й він віддав їх на поталу Сісері, начальникові хацорського війська, і на поталу філістимлянам та моавському цареві, що воювали з ними.
- <sup>10</sup> Вони заголосили до Господа, кажучи: Ми згрішили, бо покинули Господа й служили Ваалам та Астартам. Тепер же визволь нас із рук ворогів наших, і ми будемо тобі служити. -
- <sup>11</sup> І Господь послав Єруваала, Варака, Єфту та Самуїла, й визволив вас із потали ворогів ваших навколо, й ви жили в безпеці.
- <sup>12</sup> Як же побачили, що Нахаш, цар аммонійський, задумав проти вас рушити, ви мені

сказали: Ні! Нехай цар царює над нами! - тим часом, як Господь, ваш Бог, - цар ваш.

**13** Оце ж вам цар, що ви вибрали, що домагались, оце ж Господь наставив царя над вами.

**14** Якщо ви будете боятись Господа й йому служити; як будете йому послушні й не будете противитись його велінням, ходитимете за Господом, і ви самі, і цар, який царює над вами, (то буде вам добре.)

**15** А як не будете слухняні Господеві й будете противитись його велінням, то рука Господня буде проти вас, як і була проти ваших батьків.

**16** Отож іще раз станьте й дивіться на те велике диво, яке Господь учинить у вас перед очима:

**17** ось тепер пшеничні жнива, та я закличу до Господа, і він зішле громи й дощ, і визнаєте й побачите, яке велике зло ви зробили перед Господніми очима тим, що царя просили.»

**18** І закликав Самуїл до Господа, й Господь того ж самого дня послав громи й дощ, і ввесь народ вельми злякався Господа й Самуїла.

**19** Всі заблагали до Самуїла: «Помолися за твоїх рабів до Господа, Бога твого, щоб нам не померти, бо ми до всіх наших провин додали й те зло, що царя собі просили.»

**20** Самуїл же відповів народові: «Не бійтесь, хоч ви і вдіяли все це зло, тільки не відступайте від Господа, служіте Господеві всім серцем вашим.

**21** І не звертайте за пустими речами, що в них ні користи, ані спасіння, бо вони - ніщо!

**22** Господь напевне не відкине свого народу заради великого імені свого, бо він зволив зробити вас своїм народом.

**23** Та й здаля хай буде від мене те, щоб грішити перед Господом та перестати за вас молитись і вказували вам добру й просту дорогу.

**24** Лише глядіть, щоб боялись ви Господа й щиро йому служили від усього серця: глядіте бо, яке велике діло він учинив із вами.

**25** Коли ж ви вперто будете зло чинити, загинете і ви, і цар ваш!»

## РОЗДІЛ: 13

**С**аул вибрав собі три тисячі чоловік з Ізраїля: дві тисячі було при Саулові в Міхмасі й на горі Бетел, тисяча при Йонатані в Гівеа Веніямина, а решту народу він відпустив - кожного по своїх шатрах.

**2**

**3** Йонатан убив був філістимлянського правителя, що в Гівеа, й філістимляни довідались про це. Тоді Саул велів засурмити по всій країні: нехай, мовляв, чують євреї.

**4** І ввесь Ізраїль почув; Саул убив філістимлянського правителя, і через те Ізраїль став ненависним філістимлянам. От і зібравсь народ коло Саула в Гілгалі.

**5** Та й філістимляни зібрались на війну з Ізраїлем: три тисячі колісниць, шість тисяч кінноти, а піхотинців, мов піску на березі морському, - стільки їх було! І двигнулися й отаборились під Міхмасом, на схід від Бет-Авена.

**6** Як же побачили мужі ізраїльські, що їм скрутно, бо на них натискали, заходились ховатись по печерах, по Дірах, по щілинах у скелях, по ровах та по ритвах.

**7** Чимало з них перебрело Йордан у Гад і Гілеад-край. Саул був ще в Гілгалі, і ввесь



народ почав розбігатися від нього.

<sup>8</sup> Він почекав сім день, до строку, який Самуїл був призначив, та Самуїл не приходив у Гілгал, тим часом як народ розбігавсь від нього,

<sup>9</sup> Тоді Саул повелів: «Принесіть сюди, що на всепалення й на мирні жертви.» І приніс усепалення,

<sup>10</sup> Ледве скінчив приносити всепалення, аж ось і Самуїл надходить. Саул вийшов йому назустріч, щоб його привітати.

<sup>11</sup> Самуїл спитав: «Що ти зробив?» А Саул відповів: «Бачив я, що військо розбігається від мене, і що ти призначеного дня не прибуваєш, а філістимляни зібрались у Міхмасі,

<sup>12</sup> і я сказав сам до себе: Оце двигнуться на мене філістимляни у Гілгал, а я ще не просив помочі від Господа! Тому я осмілюся й приніс усепалення.»

<sup>13</sup> Самуїл сказав до Саула: «Ти вчинив по-дурному! Якби ти був дотримав того наказу, що Господь, Бог твій, дав тобі, то він ствердив би твоє царювання над Ізраїлем повіки.

<sup>14</sup> Тепер же твоє царювання не встоїться. Господь знайшов собі чоловіка по своєму серцю і поставив його князем над своїм народом, тому що ти не дотримав того, що тобі Господь звелів був.»

<sup>15</sup> Устав Самуїл і, рушивши з Гілгалу, пішов своїм шляхом. Решта народу пішла за Саулом назустріч військовому люду, й прибули з Гілгалу в Гівеа Веніямина. Саул зробив перегляд війська, що було при ньому: було їх щось із шістсот чоловік.

<sup>16</sup> Саул і син його Йонатан та люди, що при них були, сиділи в Гівеа Веніямина, тим часом як філістимляни отаборилися в Міхмасі.

<sup>17</sup> І вийшов з філістимлянського табору - трьома відділами - загін спустошити землю: один пустивсь на Орфу, в краю Шуал,

<sup>18</sup> другий - на Бет-Хорон, а третій - на Геву, цю нависла над долиною Цевоїм, у напрямі пустині.

<sup>19</sup> Ні одного ж коваля, не знайти було в усій ізраїльській землі, бо філістимляни сказали були самі до себе: «Щоб євреї та не виробляли собі часом мечів і списів!»

<sup>20</sup> І всі ізраїльтяни мусіли йти до філістимлян, коли хотів хтось наточити леміш чи заступ, чи сокиру або серп.

<sup>21</sup> Ціна ж накладена була: дві третини шекля за леміші та за лопати й третина шекля, щоб наточити сокири й направити рожна.

<sup>22</sup> Ось чому сталося, що в день битви під Міхмасом ні в кого з війська, яке Саул та Йонатан мали при собі, не було ні меча, ні списа; були вони лише в Саула та його сина Йонатана

<sup>23</sup> Сторожа філістимлянська двинула до Міхмас-просмику.

## РОЗДІЛ: 14

**О**дного дня Йонатан, син Саула, сказав до свого хлопця - зброєноші: «Ходи та перейдемо до філістимлянської сторожі, що он по тому боці.» Батькові ж своєму він не сказав про те нічого.

<sup>2</sup> Саул саме тоді сидів на границі Геви під Гранатовим деревом, що на току, й людей було при ньому якихось шістсот чоловік.

<sup>3</sup> Ахія, син Ахітува, брат Іхавода, сина Пінхаса, сина Елі, Господнього священика в



Шіло, носив тоді ефод. Люди ж не знали, що Йонатан пішов десь.

<sup>4</sup> Були ж у просмику, через який Йонатан старавсь пролізти до філістимлянської сторожі, гострий скелястий шпиль по однім боці й гострий скелястий шпиль по другім боці; один називався Боцец, а другий Сенне

<sup>5</sup> Один шпиль стримів на північ, проти Міхмасу, а другий на південь, проти Геви.

<sup>6</sup> От Йонатан і каже до хлопця, свого зброєноші: «Ходи, перейдімо до сторожі отих необрізаних. Може Господь і пощастить нам! Ніщо бо не може бути Господеві на перешкоді, щоб дати перемогу, чи є когось багато, чи мало.»

<sup>7</sup> А зброєноша відповів йому: «Чини все, що тобі до серця. Я з тобою й що в тебе на серці, те й у мене.»

<sup>8</sup> Йонатан сказав: «Ось ми йдемо до тих людей і покажемося їм.

<sup>9</sup> Як вони скажуть нам: стійте, поки ми не наблизимось до вас, то ми зупинимось на наших місцях і не будемо до них здійсатись.

<sup>10</sup> А коли скажуть: Ідіть до нас угору, - то ми підемо вгору, бо Господь видав їх нам у руки. Це буде для нас знаком.»

<sup>11</sup> Коли ж вони обидва стали на виду в філістимлянської сторожі, філістимляни сказали: «Дивись, євреї вилазять з нор, де були поховались.»

<sup>12</sup> І люди зо сторожі заговорили до Йонатана та до його зброєноші: «Ходіть до нас, ми маємо щось вам сказати!» Тут Йонатан сказав до свого зброєноші: «Ходи за мною, бо Господь видав їх у руки Ізраїля.»

<sup>13</sup> І Йонатан став плазувати рачки, руками й ногами, а його зброєноша слідом за ним. І валились вони перед Йонатаном, а його зброєноша добивав їх позад нього.

<sup>14</sup> І полягло в тім першій побою, що завдав Йонатан і його зброєноша, щось із двадцять чоловік на просторі половини дня орання одною парою волів.

<sup>15</sup> Страх обійняв табір, поле навколо і все військо; сторожа й руїницький загін теж налякались; до того ж і земля затряслася, - і жах Господній найшов на них.

<sup>16</sup> Саулові сторожі, що були в Геві Веніямина, бачили, що табір метушився й розбігався на всі боки.

<sup>17</sup> І Саул звелів людям, що були при ньому: «Зробіть перегляд та подивіться, хто з наших відлучився.» І як зроблено перегляд - не було Йонатана та його зброєноші.

<sup>18</sup> Тоді Саул звелів Ахії: «Принеси ефод сюди», - бо то він носив тоді ефод перед синами Ізраїля.

<sup>19</sup> Тим часом як Саул говорив до священника, тривога в філістимлянському таборі ставала дедалі більшою та більшою, й Саул сказав до священника: «Витягни руку!»

<sup>20</sup> Зібралися Саул і все військо, що було при ньому, і як прийшли на боєвище, аж ось кожний із мечем один проти одного - замішання дуже велике!

<sup>21</sup> Євреї, що перед тим були пристали до філістимлян і що були прийшли з ними в табір, також від них відстали, щоб приєднатись до Ізраїля, до Саула та Йонатана.

<sup>22</sup> І всі ізраїльтяни, що були поховались в Ефраїм-горах, почувши, що філістимляни повтікали, кинулись також наздоганці за ними, побиваючи їх.

<sup>23</sup> Так спас Господь Ізраїля того дня, й битва розтягнулась поза Бет-Хорон.

<sup>24</sup> Ізраїльтяни були того дня знесилені; Саул же вчинив учинок необачний, бо закликав народ словами: «Проклят, хто їстиме щонебудь до вечора, поки я не помщуся над моїми ворогами!» І ніхто з народу не їв нічого.

<sup>25</sup> Ввесь народ увійшов у лісову поляну, де був мед.

<sup>26</sup> Народ прийшов до крижки меду, а мед тече звідти, та ніхто не простягнув руки до

рота, бо народ боявся присяги.

**27** Йонатана ж не було при тому, як батько його закликав людей. Він простягнув палицю, що була в руці в нього, встромив кінцем у крижку меду, підніс до рота - й очі його зясніли.

**28** Та коли хтось із народу озвався до нього, кажучи: «Твій батько суворо закликав людей словами: Проклят хто буде їсти що сьогодні! - хоча народ був виснажений»,

**29** Йонатан відповів: «Мій батько занапастив країну! Глядіть, як засвітилися мої очі, коли я скуштував так трохи цього меду.

**30** А що було б, якби люди були сьогодні добре попоїли з ворожої здобичі, що дісталась! Поразка філістимлян була б тепер багато більша!»

**31** Того дня били вони філістимлян від Міхмасу до Аялону, і народ був дуже втомився.

**32** Кинулися люди на здобич, брали овець, волів і телят, заколювали на землі та їли їх з кров'ю.

**33** Як же сповіщено Саула, кажучи: «Народ грішить проти Господа, бо їсть із кров'ю», він на це промовив: «Спроневірилися ви! Прикотіть мені сюди великого, каменя!»

**34** Далі Саул додав: «Розійдіться поміж людьми й скажіть їм: Хай кожний приведе до мене свого вола й вівцю: ви їх колотимете тут і їстимете, щоб не грішити проти Господа, ївши з кров'ю.» І приводив кожний з народу, що мав тієї ночі під рукою, й заколював на тому місці.

**35** Потім Саул спорудив жертовник Господеві. То був перший жертовник, що Саул спорудив Господеві.

**36** Саул сказав: «Ходімо вслід за філістимлянами цієї ночі й грабуймо їх, аж доки не настане ранок. Не лишімо з них ні одного!» Йому сказали: «Чини все, що тобі довподооби.» Але священик мовив: «Удаймося раніш ось тут до Бога!»

**37** І спитав Саул у Бога: «Чи двигнутися мені навздогінці за філістимлянами? Чи видаси їх Ізраїлеві в руки?» Та того дня Бог не відповів йому.

**38** Тоді Саул звелів: «Приступіть сюди, всі начальники в народі, й розвідайтеся добре, в чому був гріх сьогодні.

**39** Бо - як живий Господь, що дарував Ізраїлеві перемогу! - навіть як Йонатан, син мій, причасний при тому, то смерть йому!» Ніхто з народу не мав відваги йому відповісти.

**40** І він звелів усьому Ізраїлеві: «Станьте по однім боці, а я з сином Йонатаном станемо по другім.» Народ озвався до Саула: «Чини, що тобі довподооби.»

**41** Саул сказав: «Господи Боже Ізраїля! Чому ти не відповів твоєму слугі сьогодні? Коли ця провина на мені або моєму синові Йонатанові, Господи Боже Ізраїля, дай Урім, коли ж на Ізраїлі, твоїм народі - дай Туммім.» І жереб випав на Йонатана й Саула, а народ вийшов невинним.

**42** Тоді Саул і звелів: «Киньте жереб між мною та моїм сином Йонатаном.» І жереб випав на Йонатана.

**43** Саул сказав до Йонатана: «Признайся мені, що ти зробив.» І признався йому Йонатан та й каже: «Я скуштував кінцем палиці, що в руці в мене, трохи меду. Ось я готовий умерти.»

**44** Саул сказав: «Нехай Бог учинить мені те й гірше! Ти мусиш умерти, Йонатане!»

**45** Тоді народ озвався до Саула: «Вмирати Йонатанові, що довершив оцю велику перемогу в Ізраїлі? Не бути цьому, як живий Господь, і волосинки не впаде в нього з голови на землю, бо він за Божою допомогою виконав це сьогодні.» Отак народ урятував Йонатана від смерті.

- <sup>46</sup> Саул повернувся від погоні за філістимлянами, а філістимляни пішли в свою країну.
- <sup>47</sup> Перебравши царську владу над Ізраїлем, Саул воював навкруги проти своїх ворогів: проти Моава, проти синів Аммона, проти Едому, проти Бет-Рехова, царя Цова, та проти філістимлян: куди б не повернувся, перемагав.
- <sup>48</sup> Виявляючи хоробрість, побив також амалекитян і визволив Ізраїля з потали тих, що його грабували.
- <sup>49</sup> Сини ж Саула були: Йонатан, Їшйо та Малкішуа; а двох дочок його звали: старшу Мерав, молодшу Міхаль.
- <sup>50</sup> Жінка Саула була на ім'я Ахіноам, дочка Ахімаца. Начальник його війська звався Авнер, син Нера, Саулового дядька.
- <sup>51</sup> Як Кіш, Саулів батько, так і Пер, Авнерів батько, були сини Авієла.
- <sup>52</sup> Війна ж була запекла проти філістимлян, покіль було віку Саула. І де було Саул побачить хороброго та сильного якого, - всіх приймав до себе.

## РОЗДІЛ: 15

- О**дного разу Самуїл сказав до Саула: «Мене Господь послав був помазати тебе царем над його народом Ізраїлем; тож слухай і тепер Господнього голосу:
- <sup>2</sup> так каже Господь Сил: Я зваживсь покарати те, що Амалек зробив Ізраїлеві, ставши йому на дорозі, як він ішов із Єгипту.
- <sup>3</sup> Іди ж і удар на Амалека, видай на загладу цілковиту його й усе, що в нього, не щади нічого, вигублюй чоловіків і жінок, дітей і немовлят, волів і овець, верблюдів і ослів.»
- <sup>4</sup> Скликав Саул народ і перелічив його в Теламі: двісті тисяч піхоти і десять тисяч мужів Юди.
- <sup>5</sup> Двигнувся Саул під місто Амалека й зробив засідку в долині.
- <sup>6</sup> Саул сказав кеніям: «Ідіть, відділіться й вийдіть з-поміж амалекитян, щоб я не вигубив вас разом із ними, бо ви були прихильні до всіх синів Ізраїля, як вони йшли з Єгипту.» І відділилися кенії від амалекитян.
- <sup>7</sup> Саул побив амалекитян від Хавілі аж ген до Шуру, що на межі з Єгиптом,
- <sup>8</sup> і взяв живим амалекитянського царя Агага, народ же весь вигубив цілковито, вистинавши мечем їх.
- <sup>9</sup> Однак Саул з народом помилували Агага, і щонайкраще з овець, волів, годованої худоби й ягнят, і все, що було вартісне, - не хотіли видати на загладу. Тільки що було маловартне й безцінне, те вони винищили.
- <sup>10</sup> І надійшло до Самуїла таке слово Господнє:
- <sup>11</sup> «Жаль мені, що зробив Саула царем, бо він від мене відвернувся й моїх велінь не сповнив.» Гірко це було Самуїлові й він усю ніч благав Господа.
- <sup>12</sup> Коли ж Самуїл устав рано-вранці і пішов назустріч Саулові, його сповістили, кажучи: «Саул пішов у Кармель і, спорудивши собі там подібний пам'ятник та повернувшись звідти, двигнувся далі й прибув у Гілгал.»
- <sup>13</sup> І пішов Самуїл до Саула. Саул сказав до нього: «Благослови тебе Господь! Я виконав приказ Господній.»
- <sup>14</sup> А Самуїл спитав: «А що це за мекання овець, що до моїх вух доходить, та мукання товару, що я чую?»

- 15** Саул відповів: «Їх пригнали від амалекитян, бо народ ошадив найкращих овець і худобу, щоб принести в жертву Господеві, Богові твоєму, а що зосталось, ми вигубили як прокляте.»
- 16** Тоді Самуїл до Саула: «Годі! Дай мені об'явити тобі, що Господь відкрив мені цієї ночі.» Саул сказав: «Говори!»
- 17** Самуїл же: «Чи ж не правда, що хоч ти й малим собі здавався, однак тепер ти головою над колінами Ізраїля, й Господь домазав тебе царем над Ізраїлем?»
- 18** Господь послав тебе в похід і повелів: Іди, винищи тих грішників, отих амалекитян, і воюй проти них, аж поки їх цілком не знишиш!
- 19** Чому ж ти не послухав Господнього голосу й кинувся на здобич, і зробив зло в очах Господніх?»
- 20** Саул відповів Самуїлові: «Я послухав Господнього голосу і двигнувся у похід, в який Господь мене був вислав, і привів амалекитянського царя Агага та винищив амалекитян.
- 21** Народ же взяв із здобичі овець і худоби, що було найкраще, а що мало бути знищене як прокляте, щоб принести його в жертву Господеві, Богові твоєму, в Гілгалі.»
- 22** Самуїл промовив: «Хіба ж Господеві так довподоби всепалення й жертви, як послух Господньому слову? Послух ліпший від жертви, слухняність від баранячого жиру.
- 23** Бунт - це гріх чарівництва, сваволя - це злочин ідолопоклонства. За те, що ти відкинув Господнє слово, він тебе відкинув від царства.»
- 24** Тоді Саул сказав до Самуїла: «Згрішив я, переступивши Господній наказ і твої слова, але я був злякався народу й уволив його волю.
- 25** Тепер же прости, прошу, гріх мій і повернися зо мною: я поклонюсь Господеві.»
- 26** Самуїл відповів Саулові: «Я не повернуся з тобою, бо ти відкинув Господнє слово, й Господь тебе відкинув, щоб ти не був царем над Ізраїлем.»
- 27** І коли Самуїл обернувся, щоб іти, Саул ухопив полу його одежі, вона ж відірвалась.
- 28** Самуїл сказав до нього: «Господь відірвав сьогодні від тебе царювання над Ізраїлем і дав його другому, кращому від тебе.
- 29** Та все ж таки Слава Ізраїля неправди не говорить і не змінюється, бо він не чоловік, щоб змінюватись.»
- 30** І відповів той: «Я згрішив, та ти вшануй мене, благаю, перед старшими мого народу й перед Ізраїлем і повернися зо мною, щоб я поклонивсь Господеві, Богові твоєму.»
- 31** І Самуїл повернувся разом зо Саулом, і Саул поклонився Господеві.
- 32** Потім Самуїл сказав: «Приведіть до мене Агага, амалекитянського царя.» Увесь радий, Агаг підійшов до нього й каже: «Вона таки минула, ота гіркота смерті!»
- 33** А Самуїл сказав: «Як твій меч позбавляв жінок дітей, так, між жінками, твоя мати буде позбавлена дитини.» І розтяв Агага на шматки перед Господом у Гілгалі.
- 34** Звідти подався Самуїл у Раму, а Саул пішов до свого дому в Гівеа Саула.
- 35** Самуїл не бачився вже більше з Саулом аж по день своєї смерті. Він уболівав над Саулом, бо Господь жалкував, що зробив його царем над Ізраїлем.

**Г**осподь сказав до Самуїла: «Докіль ти будеш вболівати над Саулом, що я його відкинув, щоб він не царював над Ізраїлем? Налий ріг твій олією та йди в дорогу. Я пошлю тебе до Єссея, вифлеємця, бо я наглянув собі царя між його синами.»

**2** Самуїл сказав: «Як мені туди йти? Таж як Саул про це почує, вб'є мене!» Господь же мовив: «Візьмеш телицю з собою й скажеш: Я прийшов принести жертву Господеві.

**3** Закличеш Єссея до жертви, й я вкажу тобі, що ти маєш робити: помажеш мені того, що я тобі вкажу.»

**4** І вчинив Самуїл, що Господь велів. А як прийшов у Вифлеєм, міські старші, стривожені, вийшли йому назустріч й питають: «Чи твої відвідини віщують нам добро?»

**5** Той відповів: «Добро! Я прийшов принести жертву Господеві. Очистіться й ходіть зо мною на жертву.» І він очистив Єссея і його синів та й закликав їх до жертви.

**6** Коли ж прийшли, й він побачив Еліява, подумав сам у собі: це певне перед Господом його помазаник!

**7** Але Господь сказав до Самуїла: «Не вважай на його вид та на його високий стан, я його відкинув. Господь бо не дивиться так, як чоловік: чоловік дивиться на лице, Господь же дивиться на серце.»

**8** Тоді Єсей прикликав Авінадава й привів його перед Самуїла, та цей сказав: «І цього не вибрав Господь.»

**9** Потім Єсей привів Шамму, та він сказав: «І цього не вибрав Господь.»

**10** Отак Єсей привів сім своїх синів до Самуїла, та Самуїл сказав до Єссея: «І цих Господь не вибрав.»

**11** Тоді Самуїл спитав Єссея: «Чи це всі твої хлопці?» Той відповів: «Є ще найменший, та він пасе вівці.» І велів Самуїл Єсееві: «Пошли за ним, бо ми не сядемо, поки не прийде сюди.»

**12** Послав він за ним, і привели його. Був же він русявий, гарноокий, уродливий з виду. І повелів Господь: «Устань, помаж, це він.»

**13** Узяв Самуїл ріг з олією й помазав його посеред його братів. І дух Господній зійшов на Давида з того дня й на майбутнє. Самуїл же рушив і пішов у Раму.

**14** Дух Господній відступив від Саула, а злий дух від Господа непокоїв його.

**15** Слуги Саулові йому сказали: «Глянь лишень, як злий дух від Бога тебе мучить.

**16** Нехай наш володар лише накаже, і твої слуги, що перед тобою, пошукають чоловіка, який вміє грати на цитрі; і як нападе на тебе злий дух від Бога, він заграє своєю рукою, і тобі стане легше.»

**17** Саул звелів своїм слугам: «Пошукайте мені чоловіка, що гарно грає, й приведіте його до мене.»

**18** Заговорив один з молодих людей та й каже: «Бачив я сина в Єссея вифлеємця, він уміє гарно грати, сила в нього незвичайна, звиклий до бою, розумний на слово, гарний на вроду, та й Господь з ним.»

**19** І послав Саул послів до Єссея так сказати: «Пришли мені Давида, твого сина, що при вівцях.»

**20** Узяв Єсей п'ять хлібів, бурдюк вина та козеня й послав усе це Саулові через Давида, свого сина.

**21** І прийшов Давид до Саула й вслугував йому. Саул дуже полюбив його, так що він став його зброєношею.

<sup>22</sup> Тому й послав Саул до Єссея й велів йому сказати: «Нехай Давид служить при мені, бо я його вподобав.»

<sup>23</sup> І було: що найде дух від Бога на Саула, візьме Давид гусли та й заграє; от і полегшає Саулові і стане ліпше, а злий дух відійде геть від нього.

## РОЗДІЛ: 17

<sup>3</sup> Зібрали філістимляни свої війська до бою та й зішлись у Сохо, що в Юдеї, а отаборились між Сохо і Азекою в Ефес-Даммімі.

<sup>2</sup> Саул же й ізраїльтяни зібрались і отаборились в долині Дуба й приготувались до битви проти філістимлян.

<sup>3</sup> Філістимляни стали на горі з одного боку, а ізраїльтяни стали на горі з другого боку, так що між ними була долина.

<sup>4</sup> І виступив з філістимлянського табору передовий борець, на ім'я Голіят, з Гату, ростом шість ліктів із п'явдю.

<sup>5</sup> На голові в нього був бронзовий шолом; одягнений був у лусковий панцер, що важив п'ять тисяч бронзових шеклів.

<sup>6</sup> На ногах у нього були бронзові наколінники й бронзовий спис за плечима.

<sup>7</sup> Ратище його було завгрубшки, як ткацький вал, а блискучий кінець його списа важив шістсот шеклів заліза. Попереду нього виступав щитоноша.

<sup>8</sup> Став він і загукав до лав ізраїльських: «Чого ви вийшли й стаєте до бою? Хіба я не філістимлянин, а ви не раби Саула? Виберіть собі одного, й нехай виступить проти мене!

<sup>9</sup> Коли він зможе боротися зо мною і мене вб'є, ми будемо вашими рабами, а коли я подужаю його та його вб'ю, ви будете нашими рабами й будете нам служити.»

<sup>10</sup> І філістимлянин додав: «Оце я викликав ізраїльські лави нині. Дайте мені чоловіка, і ми поборемося разом!»

<sup>11</sup> Почувши ці слова, Саул і увесь Ізраїль зжахнулись і налякались вельми.

<sup>12</sup> Давид же був син одного ефратія з Вифлеєму в Юдеї, на ім'я Єссея, в якого було вісім синів. За часів Саула цей чоловік був старий і мав багато років.

<sup>13</sup> Троє старших синів Єссея пішли з Саулом на війну. Імена ж тих трьох синів, що вийшли на війну, були: найстарший Еліяв, другий Авінадав, а третій Шамма.

<sup>14</sup> Давид же був наймолодший, три старші пішли за Саулом.

<sup>15</sup> Давид приходив і повертався від служби при Саулі додому, щоб доглядати батькові вівці у Вифлеємі.

<sup>16</sup> Філістимлянин наближався, вранці й увечері, і так виступав сорок днів.

<sup>17</sup> Раз якось Єссея звелів своєму синові Давидові: «Візьми лишень твоїм братам ефу підсмаженого зерна та оцих десять буханців хліба й віднеси хутенько братам у табір.

<sup>18</sup> А оцих десять кусків сиру віднеси тисяцькому; та довідайсь про братів, як їм ідеться, і принеси якийнебудь знак, (що ти доручив їм).

<sup>19</sup> Вони з Саулом і з усіма ізраїльськими мужами в долині Дуба воюють з філістимлянами.»

<sup>20</sup> Устав Давид уранці, здав на сторожа отару, забрав усе й пустився в дорогу, як йому наказав Єссея. Прибув він до обозу саме тоді, як військо вирушало лавами до бою, вигукуючи військовим кличем.

<sup>21</sup> Ізраїльтяни та філістимляни вишикувались до бою, лава проти лави.



- <sup>22</sup> Скинув Давид із себе клунки і, передавши їх обозному сторожеві, побіг у бойові лави, прибув туди й спитав братів, як їм ідеться.
- <sup>23</sup> Та саме як він розмовляв з ними, виступив із рядів філістимлянських передовик-борець, на ім'я Голіят, філістимлянин з Гату, й промовляв, як звичайно, а Давид почув це.
- <sup>24</sup> Ізраїльські вояки, побачивши його, всі повтікали, бо злякались вельми.
- <sup>25</sup> Аж тут якийсь ізраїльтянин промовив: «Бачите того чоловіка, що он виходить? Він ступає, щоб зневажити Ізраїля. Того, хто його вб'є, цар збагатить превеликим багатством, видасть за нього свою дочку й звільнить у Ізраїлі родину його батька від податків.»
- <sup>26</sup> Давид допитувався в мужів, які стояли коло нього: Що буде тому, хто вб'є цього філістимлянина й змиє ганьбу з Ізраїля? Хто він, той філістимлянин, той необрізаний, що сміє так зневажати бойові лави живого Бога.
- <sup>27</sup> Народ йому відповів, як сказано вище, мовивши: «Так буде тому, хто його вб'є.»
- <sup>28</sup> Якже почув найстарший брат Давида Еліяв, що він розмовляє з тими мужами, розсердивсь на Давида й мовив: «Чого ти прийшов сюди? На кого ти покинув тих трохи овечат у пустині? Знаю твою зухвалість і твоє лихе серце! Прийшов сюди лише, щоб подивитись на війну!»
- <sup>29</sup> А Давид відповів: «Що ж я таке зробив? Чи не можна ж про це говорити?»
- <sup>30</sup> І відвернувся від нього, і заходивсь так само другого питати, й люди йому відповідали, як і за першим разом.
- <sup>31</sup> Чув дехто ті слова, які сказав Давид, і переказано їх Саулові, й Саул велів його покликати.
- <sup>32</sup> Тоді Давид сказав до Саула: «Нехай ніхто не падає духом заради нього! Слуга твій виступить і буде битися з тим філістимлянином!»
- <sup>33</sup> Саул же Давидові: «Не тобі виходити проти цього філістимлянина, щоб із ним битись, бо ти ще хлопець, а він вояк із молодощів.»
- <sup>34</sup> А Давид сказав до Саула: «Слуга твій пас вівці батька, і як іноді прийде було лев чи ведмідь і вхопить овеча з отари,
- <sup>35</sup> то я, бувало, кинусь навздогінці за ним, б'ю його й вирву овеча в нього з пащі. А як, бувало, кинеться на мене, то я схоплю його за щелепи, поражу й вб'ю на смерть.
- <sup>36</sup> І левів і ведмедів вбивав слуга твій, і цьому необрізаному філістимлянинові буде так само як з ними, бо він зневажив військо живого Бога.»
- <sup>37</sup> І вів далі Давид: «Господь, що врятував мене з левиних та ведмежих лап, врятує мене і з рук цього філістимлянина.» Тоді Саул сказав до Давида: «Іди, й нехай Господь буде з тобою!»
- <sup>38</sup> Саул вдягнув Давида в свою бойову одіж, поклав йому на голову бронзовий шолом і надів на нього панцер.
- <sup>39</sup> Далі підперезавсь Давид його мечем по бойовій його одежі й ходив з трудом, бо не звик до цього. І сказав до Саула: «Я не можу ходити в цьому, бо не звик до цього.» І скинув усе те з себе.
- <sup>40</sup> Узяв же в руку палицю, вибрав з потоку п'ять камінців гладеньких, поклав їх у пастушу торбу, що мав при собі, і з пращею в руці почав наближатися до філістимлянина.
- <sup>41</sup> А філістимлянин також підходив дедалі ближче до Давида, і щитоносець попереду нього.
- <sup>42</sup> Споглянув філістимлянин і, побачивши Давида, погордував ним, бо був він ще



хлопець, русявий, гарний з виду.

**43** Філістимлянин і каже до Давида: «Чи ж я тобі пес, що ти йдеш на мене з палицями?» І прокляв філістимлянин Давида своїми богами.

**44** І мовив філістимлянин до Давида: «Ходи до мене сюди, я віддам твоє тіло птицям небесним і польовим звірям.»

**45** А Давид відповів філістимлянинові: «Ти йдеш на мене з мечем і довгим списом і коротким. Я ж їду на тебе в ім'я Господа Сил, Бога ізраїльських лав, якого ти зневажив.

**46** Сьогодні ж таки Господь видасть тебе в мої руки, я тебе вб'ю, відсічу голову від твого тіла і дам твій труп і трупи філістимлянського війська - такі сьогодні! - птаству небесному й дикому земному звірю, і визнає вся земля, що є Бог у Ізраїля.

**47** І ввесь цей збір визнає, що не мечем і списом Господь дає перемогу, що війна йому належить і що він вас видав нам у руки.»

**48** І от як філістимлянин рушив і, йдучи, насувався проти Давида, цей швидко вибіг із лав назустріч філістимлянинові,

**49** сягнув рукою до торби, взяв із неї камінь, метнув ним з пращі й поцілив у лоба філістимлянинові. Камінь застряг у нього в лобі, й він упав лицем об землю.

**50** Отак Давид подужав філістимлянина каменем і пращею, убив його на смерть: меча ж не було в руках Давида.

**51** Підбіг Давид і, ставши над філістимлянином, ухопив його меча, вийняв з піхви й завдав йому смерть, відтявши йому голову. Філістимляни ж, побачивши, що богатир їхній мертвий, метнулися втікати.

**52** І здвигнулися мужі Ізраїля та Юди й з боєвим криком гналися за філістимлянами аж до входу в Гат та до воріт Екрону. Філістимляни падали трупом по дорозі Шаараїм аж до Гату та до Екрону.

**53** Повернувшись з гарячої гонитви за філістимлянами, сини Ізраїля розграбували їхній табір.

**54** Давид же взяв голову філістимлянина й приніс її в Єрусалим, а його зброю склав у себе в шатрі.

**55** Побачивши Саул Давида, що виступав навпроти філістимлянина, спитав Авнера, начальника війська: «Чий син, Авнере, цей хлопчина?» Авнер відповів: «Так певно, як ти живеш, царю, не знаю.»

**56** І цар сказав: «Довідайсь, чий син оцей молодець.»

**57** Коли Давид повертався, вбивши філістимлянина, Авнер узяв його й привів до Саула, а він іще держав у руці голову філістимлянина.

**58** Саул спитав його: «Чий син ти, юначе?» Давид же: «Син слуги твого Єссея, вифлеємця.»

## РОЗДІЛ: 18

**К**оли Давид закінчив розмову з Саулом, серце Йонатана прихилилось до Давидового серця, і Йонатан полюбив його, як свою душу.

**2** Саул узяв його того ж дня до себе й не дозволив йому вже повертатись до батька.

**3** Йонатан увійшов з Давидом у побратимство та полюбив його, як власну душу,

**4** і, знявши з себе верхню одягу, що її носив, дав її Давидові, до того ж і військовий свій одяг, ба й меча, лука та пояса свого.

<sup>5</sup> Коли б Давид не виступав і куди б не посилав його Саул, то скрізь добре впорувався, так, що Саул настановив його над своїм військовим людом. Увесь народ собі його вполюбав, ба навіть і Саулові служачи.

<sup>6</sup> І от сталося, що вони йшли додому, коли Давид повертався, вбивши філістимлянина, вийшли жінки з усіх міст Ізраїля цареві Саулові назустріч, з радости ж: співали і танцювали під звуки бубнів та цимбалів.

<sup>7</sup> Жінки, танцюючи, повторювали приспів: «Саул побив тисячі, а Давид - десятки тисяч.»

<sup>8</sup> Саул дуже розсердивсь, і не сподобалось йому це слово. Він сказав: «Давидові дали десятки тисяч, а мені тисячі, йому бракує хіба царства!»

<sup>9</sup> І з того часу дивився Саул на Давида скоса.

<sup>10</sup> Другого дня найшов злий дух від Бога на Саула, й він був не при собі серед дому; Давид же грав на струнах, як і щодня, а в Саула був у руці спис.

<sup>11</sup> І метнув Саул списа, думаючи: «Приб'ю Давида до стіни!» Та Давид ухилився від нього два рази.

<sup>12</sup> І почав Саул боятися Давида, бо з ним був Господь, а від Саула відступив.

<sup>13</sup> Тоді Саул віддалив його від себе і зробив його тисяцьким: він завжди був на чолі свого загону

<sup>14</sup> До чого б Давид не брався, все йому щастило, й Господь був з ним.

<sup>15</sup> Саул же, бачивши, що йому щастить вельми, почав його боятись,

<sup>16</sup> а увесь Ізраїль і Юда любили Давида, бо він і входив і виходив перед народом.

<sup>17</sup> Саул промовив до Давида: «Ось тобі, моя старша дочка Мерав: я дам її тобі за жінку, тільки мусиш мені бути добим витязем і Господні війни вести.» Сам же Саул думав: «Нехай не моя рука буде на ньому, а радше хай буде на ньому рука філістимлян.»

<sup>18</sup> Давид відповів Саулові: «Хто я такий і який мій рід - родина мого батька - в Ізраїлі, щоб мені бути царським зятем?»

<sup>19</sup> Та як настав час видавати Мерав, дочку Саула, за Давида, її віддано за жінку Адрієлові з Мехоли.

<sup>20</sup> Тим часом Міхаль, дочка Саула, полюбила Давида, й як про це сповіщено Саула, це йому було довподоби.

<sup>21</sup> Саул бо думав: «Віддам її за нього, й вона буде йому сильцем і рука філістимлян буде на ньому.» От і сказав Саул до Давида вдруге: «Сьогодні станеш моїм зятем.»

<sup>22</sup> Саул звелів своїм слугам: «Говоріть потайки з Давидом таким робом: Цар прихильний до тебе, й усі його слуги тебе люблять. Зробися, отже, царським зятем.»

<sup>23</sup> Слуги Саула передали ці слова Давидові на вухо, та Давид відповів: «Чи ж вам здається незначною річчю стати царським зятем? Та я ж чоловік убогий і невидатний!»

<sup>24</sup> І переказали слуги Саулові: ось так, мовляв, говорив Давид.

<sup>25</sup> Тоді Саул сказав: «Скажіть Давидові: Цар не бажає весільного гостинця, а тільки сто обрізних шкірок філістимлянських, щоб помститись над царськими ворогами.» Саул же продумував, як би його зробити так, щоб Давид потрапив у руки філістимлянам.

<sup>26</sup> Його слуги донесли ці слова Давидові, й йому вподобалася справа - стати царським зятем. Призначений час не минув іще,

<sup>27</sup> як Давид зібрався, двигнувся разом із своїми людьми, вбив двісті чоловік між

філістимлянами й приніс двісті обрізних шкірок - повне число - цареві, щоб стати царським зятем. І Саул дав йому свою дочку Міхаль за жінку.

<sup>28</sup> Бачив Саул і зрозумів, що Господь був із Давидом і що весь Ізраїль його любить,

<sup>29</sup> і почав ще більше боятись Давида й став йому ворогом назавжди.

<sup>30</sup> Філістимлянські князі й далі виступали в похід, але щоразу, як вони виступали, Давидові щастило понад усіх слуг Саула, й ім'я його стало вельми славним.

## РОЗДІЛ: 19

**С**аул сказав Йонатанові, своєму синові, й усім своїм слугам, що треба Давида вбити. Йонатан же, син Саула, був дуже прихильний до Давида,

<sup>2</sup> і попередив його словами: «Саул, мій батько, наваживсь тебе вбити. Гляди ж, остерігайся завтра: сиди потай, заховайсь!

<sup>3</sup> Я ж вийду й стану коло батька в полі, де ти будеш, і розмовлятиму про тебе з батьком, і що побачу, про те сповіщу тебе.»

<sup>4</sup> Йонатан говорив Саулові, своєму батькові, добре про Давида, кажучи йому: «Нехай цар не грішить проти слуги свого Давида, бо він не провинився проте тебе, й те, що він зробив тобі, дуже корисне.

<sup>5</sup> Він виставляв своє життя на небезпеку, він убив філістимлянина, й Господь через нього дав усьому Ізраїлеві велику перемогу: ти сам те бачив і веселився. Навіщо ж гріх на себе брати, кров невинну проливати, вбиваючи Давида без причини?»

<sup>6</sup> Послухав Саул Йонатана й поклявся: «Так певно як Господь живе, він не помре!»

<sup>7</sup> Покликав тоді Йонатан Давида і, передавши йому всю оцю розмову, ввів Давида до Саула, й був він при ньому, як і перше.

<sup>8</sup> Якже війна розпочалася знову, двигнувся Давид у похід і воював з філістимлянами й учинив між ними велику різанину, так що вони втекли від нього.

<sup>9</sup> Та на Саула напав злий дух від Господа. Він сидів дома зо списом у руках, коли Давид грав на гуслах.

<sup>10</sup> Саул хотів прибити Давида списом до стіни, але він відскочив від Саула, спис устромився в стіну, а Давид утік і спасся.

<sup>11</sup> Тієї ж самої ночі Саул послав гінців у дім Давида, щоб стерегти його й уранці вбити. Та Міхаль, жінка Давида, його про те сповістила: коли ти, мовляв, не врятуєшся цієї ночі, завтра будеш убитий!

<sup>12</sup> і спустила Міхаль Давида через вікно. Отак він пішов геть, утік і врятувався.

<sup>13</sup> Міхаль же взяла домашнього божка і поклала його в ліжку, а в головах його поклала козячу шкуру й прикрила одежею ліжку.

<sup>14</sup> А як Саул прислав гінців узяти Давида, вона сказала: він, мовляв, хворий.

<sup>15</sup> І відіслав Саул гінців назад, щоб побачити Давида, й наказав їм: «Принесіть його до мене в ліжку! Я мушу його вбити!»

<sup>16</sup> Прийшли гінці - аж ось домашній божок у ліжку, а в головах у нього козяча шкура.

<sup>17</sup> І каже Саул до Міхалі: «Чого ти мене так ошукала й випустила ворога мого, щоб він утік?» Міхаль же відповіла Саулові: «То він сказав до мене: Пусту мене, а якщо ні, вб'ю тебе!»

<sup>18</sup> Отак Давид утік і, врятувавшись, прибув у Раму до Самуїла й розповів йому все, що Саул з ним зробив був. Потім пішли - сам він і Самуїл - та оселилися в Найоті.

<sup>19</sup> Якже Саулові переказали: «Давид у Найоті в Рамі»,

<sup>20</sup> послав Саул посланців, щоб узяти Давида, й як ці побачили громаду провіщаючих пророків разом із Самуїлом, який був на чолі в них, дух Божий зійшов на посланців Саула, і вони й собі заходилися пророкувати.

<sup>21</sup> Повідомлено про те Саула, й він послав других гінців, та й ці стали пророкувати. І як послав гінців утретє, то й ці теж почали віщувати.

<sup>22</sup> Тоді він сам пішов у Раму й, дійшовши до великої ритви, що в Сеху, спитав: «Де Самуїл і Давид?» Йому відповіли: «В Найоті, в Рамі.»

<sup>23</sup> І він пішов звідтіля у Найот у Рамі, й дух Божий спустився на нього, і він увесь час віщував, ідучи в дорозі, аж поки прийшов у Найот у Рамі.

<sup>24</sup> Він теж скинув із себе одєжу й почав пророкувати перед Самуїлом, потім упав голий на землю і лежав увесь той день і ніч. Тому й пішла приповідка: «Хіба Саул також поміж пророками?»

## РОЗДІЛ: 20

**Д**авид же втік із Найоту, що в Рамі, прийшов і сказав до Йонатана: «Що я вчинив? Яка моя вина? Який мій гріх перед твоїм батьком, Що він напосівся на моє життя?»

<sup>2</sup> Той йому відповів: «Ніколи того не буде! Ти не помреш! Мій батько не чинить нічого ні великого, ні малого, не виявивши попереду мені того. Чого мій батько мав би ховати те від мене? Ні, неможливо!»

<sup>3</sup> Давид відповів: «Твій батько добре знає, що я тобі милий, і він собі подумав: хай Йонатан про те не знає, щоб не журився. Тим часом так певно, як Господь живе і як ти живеш, між мною і між смертю лиш один крок.»

<sup>4</sup> Тоді Йонатан сказав Давидові: «Кажи, чого бажаєш, щоб я зробив для тебе.»

<sup>5</sup> І Давид сказав до Йонатана: «Дивись, узавтра новомісяць, і мені належить сидіти з царем за столом; але ти відпусти мене, й я сховаюсь до вечора третього дня.

<sup>6</sup> Коли твій батько зауважить мою відсутність, ти скажеш: Давид випросив у мене, щоб піти йому швидко в своє місто Вифлеєм, бо там будуть приносити рокову жертву від усієї родини.

<sup>7</sup> Коли він скаже: Добре! - тоді слуга твій може бути певний. Коли ж він скипить гнівом, то знай, що він замислив якесь лихо.

<sup>8</sup> І тоді ти зроби милість слугі твоєму, ти ж бо ввійшов у Господню умову з твоїм слугою; а коли на мені є яка провина, то вбий ти мене! Чого бо то мене вести до батька твого?»

<sup>9</sup> Йонатан відрік: «Не бути цьому, щоб я, довідавшись, що замір мого батька вчинити тобі якесь лихо невід-кличний, не сповістив тебе про те!»

<sup>10</sup> Давид спитав Йонатана: «Хто мене сповістить, коли твій батько відповість сердито?»

<sup>11</sup> Йонатан сказав до Давида: «Ходи лишень та вийдемо в поле.» І от коли вони обидва вийшли в поле,

<sup>12</sup> Йонатан і каже до Давида: «Свідком мені Господь, Бог Ізраїля: взавтра або позавтра о цій порі я вивідаю мого батька, і коли буде він прихильний до Давида, я пошлю до тебе й сповіщу тебе про те.

<sup>13</sup> Нехай Господь відплатить Йонатанові та ще й причинить, якщо я, (довідавшись), що мій батько схотів би навести на тебе - лихо, не сповіщу тебе і не відішлю тебе; ти підеш собі в мирі, й нехай Господь буде з тобою, як він був із моїм батьком.

- 14** О коли б ти, якщо я буду жити, вчинив мені Господнє милосердя! А як умру,  
**15** не віднімай твоєї милости від мого дому повіки. І коли Господь викоринить з лица землі ворогів Давида геть до одного,  
**16** нехай ім'я Йонатана не буде викоринене з дому Давида; нехай Господь не пощадить ворогів Давида!»
- 17** І Йонатан заприсяг знову Давидові свою любов, любив бо його так, як свою душу.  
**18** І сказав Йонатан до нього: «Узавтра новомісяць, і про тебе будуть питати, бо твоє місце буде порожне.  
**19** Але позавтра про тебе ще більше будуть питати, тому підеш на місце, де ти був ховався в день тієї пригоди, й сидітимеш коло того горбочка.  
**20** Я ж післязавтра пушу стріли, наче б стріляв у мету.  
**21** І ось як я в той бік пошлю хлопця, кажучи: Йди, шукай стріли, і скажу хлопцеві: Ось стріла перед тобою, візьми її, - то ти приходи, бо все гаразд, нічого не коїться, так певно, як живе Господь.  
**22** Коли ж я скажу юнакові: Он стріла далі за тобою, - тоді йди геть, бо Господь тебе відсилає.  
**23** Щождо розмови, що була між нами, то нехай Господь буде свідком між мною і тобою назавжди.»
- 24** І сховався Давид у полі. Як же настав новомісяць, сів цар до столу їсти.  
**25** Сидів цар на своїм звичайнім місці, при стіні, Йонатан проти нього, Авнер же сів побіч Саула, а Давидове місце було порожне.  
**26** Саул того дня не сказав нічого, бо думав, це так сталося, бо він не чистий, не очистився.  
**27** На другий день новомісяця місце Давидове знову зосталось порожнім, і Саул сказав до Йонатана, свого сина: «Чом син Ессея ні вчора, ні сьогодні не прийшов до обіду?»
- 28** Йонатан відповів Саулові: «Давид випросився в мене піти у Вифлеєм.  
**29** Відпусти мене, - він каже, - будь ласкав, бо в нас у місті родинна жертва, й брати мої мені веліли прибути. Коли, отже, твоя ласка, дозволь мені піти й відвідати моїх братів. Через це він не прийшов до царського столу.»
- 30** Скипів Саул гнівом на Йонатана і сказав до нього: «Ти, сину ледащиці, гадаєш, що я не знаю, що ти здружився з сином Ессея на сором собі самому й на сором матері твоєї.  
**31** Поки син Ессея житиме на землі, ні ти, ні твоє царство не встоїться. Оце ж пошли за ним, хай приведуть його до мене: він мусить умерти!»
- 32** Йонатан відповів батькові своєму Саулові, кажучи до нього: «За що йому вмирати? Що він зробив?»
- 33** Тут Саул розмахнувся на нього списом щоб його влучити, й тоді Йонатан зрозумів, що його батько постановив Давида вбити.  
**34** Устав Йонатан з-за столу в палкому гніві й того другого дня в новомісяці не їв нічого, бо вболівав за Давида тому, що його батько був його зневажив.  
**35** Другого дня вранці Йонатан вийшов у поле, як був умовився з Давидом, а був при ньому молодий хлопець.  
**36** І каже своєму хлопцеві: «Біжи но, шукай стріли, що я буду пускати.» І побіг хлопець, а Йонатан випустив стрілу понад ним.  
**37** Якже хлопець прибув до місця, де була стріла, що випустив Йонатан. Йонатан

гукнув до хлопця, кажучи: «Чи не лежить стріла геть дальше за тобою?»

**38** Йонатан знову гукнув до хлопця: «Біжи хутенько, не спиняйся!» Хлопець Йонатана підняв стрілу й приніс її своєму панові.

**39** Хлопець же не знав нічого; лиш Йонатан з Давидом знали, про що йдеться.

**40** Йонатан передав зброю хлопцеві, що був при ньому, й звелів йому: «Йди, віднеси в місто.»

**41** І пішов хлопець, а Давид устав з місця, що біля горбочка, припав лицем до землі та й уклонився тричі. Потім поцілувалися обидва й плакали один над одним ревно.

**42** Тоді Йонатан сказав до Давида: «Йди в мирі! Щождо того, що ми обидва заприсяглися в ім'я Господнє, то хай Господь буде між мною і тобою, і між моїм потомством і твоїм повсякчасно.»

## РОЗДІЛ: 21

**У**став Давид і пішов, а Йонатан повернувся в місто.

**2** Давид прибув у Нов до священика Ахімелеха. Ахімелех вийшов, тремтівши, назустріч Давидові й спитав: «Як це, що ти один, що при тобі нема нікого?»

**3** Давид відповів священикові Ахімелехові: «Цар дав мені наказ, кажучи: Ніхто нехай не відає нічого про ту справу, що я з нею тебе посилаю й що тобі доручаю. А моїх людей я розставив на певнім місці.

**4** Отже, що маєш? Як маєш п'ять буханців хліба, дай мені їх, або щось інше, що тільки знайдеться.»

**5** Священик відрік Давидові: «Хліба звичайного нема в мене під рукою, є тільки хліб священний, -якщо тільки ці люди стрималися від жінки?»

**6** Давид відповів священикові, кажучи: «О, це напевно! Від жінок ми стримались, як завжди, коли я рушаю в похід; тіла мужів чисті. Хоч подорож ця й звичайна, та щодо тіла, то мужі сьогодні чисті.»

**7** І дав йому священик священного хліба, бо не було там іншого, крім хліба покладання, що його беруть з-перед лица Господнього, щоб замінити свіжим хлібом у день, коли беруть той перший.

**8** Був же там саме того дня один зо слуг Саула, що був затримався перед обличчям Господнім, на ім'я Доег, едомій, старший над Сауловими пастухами.

**9** Давид спитав Ахімелеха: «А чи нема тут у тебе якого списа або меча під рукою, бо я не взяв із собою ані мого меча, ані зброї, такий був наказ царський спішний.»

**10** І відповів священик: "Є лише меч Голіята, філістимлянина, що його ти вбив у долині Дуба. Он він загорнутий в одежу за ефодом. Коли хочеш його взяти, візьми, бо іншого тут немає.» Давид сказав: «Такого другого не знайти, дай мені його.»

**11** Устав Давид і того ж дня утік від Саула й прибув до Ахіша, царя Гату.

**12** Слуги Ахіша сказали до нього: «Чи ж оце не Давид, цар краю? Чи ж то не цьому приспівували в хороводах: Саул побив тисячі, а Давид - десятки тисяч!»

**13** Давид узяв ці слова собі до серця й злякався вельми Ахіша, царя Гату.

**14** І став удавати божевільного перед ними й видався біснуватим у їхніх руках, бився об двері й пускав на бороду з рота слину.

**15** Тоді Ахіш сказав своїм слугам: «Глядіть лишень сюди: та це ж людина божевільна!



Чого було його вести до мене?

<sup>16</sup> Хіба мені бракує божевільних, що привели оцього, щоб біснувався передо мною? І то такого вводити в дім мій?»

## РОЗДІЛ: 22

**Д**авид пішов ізвідти й утік у Адуллам-печеру. Довідались про це його брати та уся його родина, й прийшли туди до нього.

<sup>2</sup> Усі, що були в злиднях, усі заборговані та всі незадоволені зібрались біля нього, й він став ватажком їх. Отак було з ним якихось чотириста чоловік.

<sup>3</sup> Звідти пішов Давид у Міцпу в Моаві й сказав моавському цареві: «Чи не можна б моєму батькові та моїй матері перебути в вас, покіль я взнаю, що Господь удіє зо мною?»

<sup>4</sup> І він лишив їх при моавському цареві, й вони жили при ньому ввесь час, покіль Давид сидів у тому сховку.

<sup>5</sup> Пророк же Гад сказав до Давида; «Не сиди в сховку, а збирайся та йди в землю Юди.» І пішов Давид і прийшов у ліс Херет.

<sup>6</sup> Довідався Саул, що викрито Давида й людей, які були при ньому. Сидів же Саул у Гівеа під тамариском, що на висоті, зо списом у руці, й всі його слуги стояли біля нього.

<sup>7</sup> І каже Саул своїм слугам, які стояли біля нього: «Слухайте ж веніяминяни! Чи то ж син Ёссея дасть теж усім вам поля і виноградники й настановить усіх вас тисяцькими й сотниками,

<sup>8</sup> що ви всі змовилися проти мене й ніхто мене не сповістив, як мій син вступив у побратимство з сином Ёссея, що ніхто з вас не пожалував мене і не повідомив мене, що мій син підняв мого слугу на мене робити засідки, як воно виявилось оце нині?»

<sup>9</sup> Озававсь тоді Доег, едомій, що був над слугами Саула, кажучи: «Я бачив, як син Ёссея був прийшов у Нов до Ахімелеха, сина Ахітува,

<sup>10</sup> й той питав Господа для нього, дав йому харчів і навіть меч Голіята філістимлянина.»

<sup>11</sup> Цар повелів покликати священика Ахімелеха, сина Ахітува, і всю його родину - священиків у Нові, - і всі вони прибули до царя.

<sup>12</sup> І Саул мовив: «Слухай лишень, сину Ахітува!» І відповів той: «Я тут, мій пане.»

<sup>13</sup> І Саул спитав його: «Чого ви, ти та син Ёссея, змовилися проти мене? Ти дав йому хліба, меч і питав Бога про нього, щоб він повстав та засідав на мене, як воно е оце нині.»

<sup>14</sup> Ахімелех відповів цареві, мовивши: «Хто ж між усіма слугами твоїми, як Давид: вірний, зять царський, начальник твоєї сторожі і поважаний у твоїм домі?

<sup>15</sup> Хіба я нині вперше питав про нього Бога? Як же б то так? Нехай цар не обвинувачує ні вчому свого слугу й усю його родину, бо твій слуга не відає в усій цій справі нічого.»

<sup>16</sup> Та цар сказав: «Мушиш, Ахімелеху, вмерти, сам ти і ввесь дім твого батька.»

<sup>17</sup> Цар повелів гінцям, що стояли біля нього: «Поверніться й повбивайте священиків Господніх, бо й їхня рука з Давидом: вони знали, що він утік, але мене не сповістили.» Слуги ж царські не посміли підняти руки на священиків Господніх, щоб їх убити.



- 18** Тоді цар повелів Доегові: «Повернись ти й повбивай священників.» І повернувся Доег, едомій, і сам став їх вибивати й убив того дня вісімдесят п'ять чоловік, що носили льняний ефод.
- 19** Та й Нов, священниче місто, вигубив мечем, і чоловіків і жінок, дітей і немовлят, волів, ослів, овець.
- 20** Спасся лише один син Ахімелеха, сина Ахітува, на ім'я Евіятар, що втік до Давида,
- 21** і сповістив Евіятар Давида, що Саул вибив священників Господніх.
- 22** Давид сказав до Евіятара: «Я знав це ще тоді, коли Доег, едомій, був там, що він напевне донесе це Саулові. Я винуватий за всі душі дому батька твого.
- 23** Будь при мені, не бійся: хто чигатиме на твою душу, той чигатиме на мою душу. Ти будеш під моєю охороною.»

## РОЗДІЛ: 23

**Д**авида сповістили, що філістимляни облягли Кеїлу й токи грабують.

- 2** І спитав Давид Господа: «Чи мені йти й бити отих філістимлян?» Господь відповів Давидові: «Іди та побий філістимлян і визволи Кеїлу.»
- 3** Однак люди Давидові йому сказали: «Ось ми вже тут, в Юдеї, тремтимо зо страху, а що ж то буде, коли підемо на Кеїлу, на військо філістимлян?»
- 4** Давид спитав Господа вдруге, й Господь йому відповів: «Виряджайся йти в Кеїлу: я видам філістимлян тобі в руки.»
- 5** І пішов Давид із своїми людьми в Кеїлу, вдарив на філістимлян, зайняв їх скотину, і завдавши їм тяжкої поразки, визволив мешканців Кеїли.
- 6** Коли ж Евіятар, син Ахімелеха, втік був до Давида в Кеїлу, - ефод був при ньому.
- 7** Як донесли Саулові, що Давид увійшов у Кеїлу, він мовив: «Бог видав його мені в руки, бо він замкнув себе самого, увійшовши в місто з ворітьми й засувами.»
- 8** І скликав Саул увесь народ до зброї, щоб двигнутися під Кеїлу та й облягти Давида з його людьми.
- 9** Довідавшись, що Саул кує на нього лихо, Давид сказав до священника Евіятара: «Принеси сюди ефод!»
- 10** Далі Давид сазав: «Господи, Боже Ізраїля! Слуга твій справді довідався, що Саул заповзвся двигнутися проти Кеїли, щоб через мене зруйнувати місто.
- 11** Чи городяни Кеїли видадуть мене йому в руки? Чи прийде Саул, як прочув слуга твій? Господи, Боже Ізраїля, сповісти, благаю, про це слугу твого!» І Господь відповів: «Прийде!»
- 12** Давид спитав: «Чи видадуть городяни Кеїли мене й моїх людей Саулові в руки?» Господь відповів: «Видадуть!»
- 13** Тоді Давид зо своїми людьми - якихось шістсот чоловік - зібрався, і вони покинули Кеїлу й тулились, де попало. Якже Саулові донесли, що Давид утік із Кеїли, він покинув похід.
- 14** Давид перебував у пустині у сховищах; він перебував у горах у пустині Зіф, а Саул шукав його без перестанку, та Бог його не видав йому в руки.
- 15** Давид, однак, боявся, бо Саул вийшов у похід чигати на його життя. Був же тоді Давид у пустині Зіф, в Хореші.
- 16** Йонатан, син Саула, вибрався і прийшов до Давида в Хореші і підкріпив його силу в Бозі.

- <sup>17</sup> Він сказав до нього: «Не бійся, рука Саула, мого батька, тебе не досягне. Ти будеш царем над Ізраїлем, а я буду другим по тобі. І Саул, мій батько, теж знає це.»
- <sup>18</sup> І вони обидва склали умову перед Господом. Давид залишився в Хореші, а Йонатан пішов додому.
- <sup>19</sup> Прийшли зіфії до Саула в Гівеа та й кажуть: «Чи ж Давид не ховається в нас по проваллях у Хореші, на Хахіла-горбі, що на південь від степу?»
- <sup>20</sup> Оце ж, коли хочеш прийти, царю, приходь, а це вже наше діло буде видати його цареві.»
- <sup>21</sup> Саул відповів: «Нехай Господь благословить вас за це, що ви пожалували мене.
- <sup>22</sup> Ідіть же та ще розвідайтеся, розізнайте й розгляньте те місце, де його нога часто ступає й хто його там бачив, бо мені кажуть, що він дуже хитрий.
- <sup>23</sup> Розгляньте та розвідайтеся добре про всі таємні закутки, де він ховається, і коли будете певні, повернетесь до мене. Тоді я піду з вами, і як він у цій землі, я шукатиму його по всіх тисячах Юди.»
- <sup>24</sup> І вибрались вони й пішли в Зіф перед Саулом. Давид же з своїми людьми був тоді в Маон-пустині, в степу, на південь від пустині.
- <sup>25</sup> Якже Саул із своїми людьми пішов його шукати, Давида про це сповістили, і він спустивсь до скелі, що в Маон-пустині. Саул довідався про це й погнався за Давидом у Маон-пустиню.
- <sup>26</sup> Саул із своїми людьми йшов по цій боці гори, а Давид із своїми людьми по тій боці гори. І от коли Давид у скрутному становищі старався вивинутись від Саула, Саул же з своїми силкувався обійти Давида й його людей, щоб їх захопити,
- <sup>27</sup> прибув посланець до Саула з вістю: «Приходь чимскоріше, бо філістимляни напали на землю!»
- <sup>28</sup> І перестав Саул гонитись за Давидом і двигнувся проти філістимлян. Тому й названо це місце - Скеля Розділення.

## РОЗДІЛ: 24

**В**ийшов Давид звідти й перебував у неприступних місцях Ен-Геді.

- <sup>2</sup> Якже Саул повернувся з гонитви за філістимлянами, йому донесли: он Давид у пустині Ен-Геді.
- <sup>3</sup> Взяв тоді Саул три тисячі чоловік, вибраних з усього Ізраїля, й пустивсь шукати Давида та його людей на Скелях Диких Кіз.
- <sup>4</sup> Прийшов він до кошар, що були при дорозі; а була там печера, й Саул увійшов до неї покрити собі ноги, тим часом як Давид із своїми людьми сиділи в глибині печери.
- <sup>5</sup> Кажуть люди Давидові до нього: «Оце той день, що про нього казав тобі Господь: Ось я даю твого ворога тобі в руки: роби з ним, що тобі до вподоби.» Устав Давид і крадькома відтяв кусень поли верхньої одежі в Саула.
- <sup>6</sup> Та потім заворушилось у Давида сумління, що він відтяв кусень поли одежі в Саула,
- <sup>7</sup> і він сказав своїм людям: «Нехай Господь мене боронить, щоб я чинив так з моїм паном, з Господнім помазаником, щоб накладав на нього руку: таж він помазаник Господній!»
- <sup>8</sup> І перемовив Давид своїх людей тими словами й не дозволив їм накинутися на Саула. І встав Саул і пішов далі дорогою своєю.

- <sup>9</sup> Потім встав і Давид, вийшов з печери та й закричав услід Саулові: «Пане мій, царю!» Коли ж озирнувся Саул позад, Давид припав лицем до землі й вклонився.
- <sup>10</sup> І каже Давид до Саула: «Чому ти слухаєш людського наговору, мовляв, Давид хоче тобі лиха?»
- <sup>11</sup> Дивися, ось сьогодні ти бачив власними очима, як Господь тебе видав у мої руки в печері, а мені радили тебе вбити, та я ошадив тебе й сказав собі: Не зніму руки на мого пана, бо він помазаник Господній.
- <sup>12</sup> Отче мій! Глянь, подивися: ось у мене в руці кусень поли твоєї верхньої одежі. І коли я міг відтяти кусень поли твоєї верхньої одежі й не вбив тебе, то затям добре, що я не мислю тобі зла, ані зради, й що я нічим не провинився супроти тебе, а ти так і чигаєш, щоб погубити мою душу.
- <sup>13</sup> Нехай Господь розсудить між мною і тобою! Нехай Господь за мене помститься на тобі, але моя рука не здійметься на тебе!
- <sup>14</sup> Як старовинна приповідка каже: Від злих виходить злодіяння, але моя рука не здійметься на тебе!
- <sup>15</sup> Проти кого вийшов ізраїльський цар? Кого переслідуєш? Здохлу собаку, одну блоху?
- <sup>16</sup> Нехай Господь буде суддею, нехай розсудить між мною та тобою, нехай розгляне й оборонить мою справу й визволить мене з руки твоєї.»
- <sup>17</sup> Якже Давид скінчив ці слова до Саула, цей промовив: «Чи не твій це голос, сину мій, Давиде?» Та й заплакав Саул у голос.
- <sup>18</sup> І каже до Давида: «Ти справедливіший від мене, бо ти чинив мені добро, я ж відплатив тобі лихом.
- <sup>19</sup> Ти виявив сьогодні незвичайну доброзичливість у тому, що був учинив для мене, бо хоч Господь видав мене був у твої руки, ти мене не вбив.
- <sup>20</sup> Чи чувано, щоб хтось, зустрівши свого ворога, пустив його спокійно дорогою своєю? Нехай Господь тобі відплатить те добро, що ти зробив мені сьогодні.
- <sup>21</sup> Я оце знаю певно, що ти таки будеш царем і що царська влада над Ізраїлем у твоїй руці укріпиться.
- <sup>22</sup> Заприсягни ж мені Господом, що ти не вигубиш мого потомства після мене і не згладиш мого ймення з дому мого батька.»
- <sup>23</sup> Давид поклявся Саулові в тому. Тоді Саул пішов додому, а Давид зо своїми людьми знову зійшов на неприступне місце.

## РОЗДІЛ: 25

**И**м часом Самуїл помер, і всі ізраїльтяни зібрались і оплакували його й поховали його в його домі в Рамі. А Давид зібрався та й пішов у Паран-пустиню.

<sup>2</sup> Був же в Маоні чоловік, а майно його було в Кармелі. Чоловік той був вельми багатий: мав три тисячі овець і тисячу кіз, і саме тоді він клопотався стриженням овець у Кармелі.

<sup>3</sup> На ім'я ж був той чоловік Навал, а ймення його жінки - Авігайла. Була ж це жінка з добрим розумом і з виду гарна, а чоловік був шорсткий і злющий. Він був калевій.

<sup>4</sup> Почувши Давид у пустині, до Навал стриже вівці,

<sup>5</sup> послав десяток молодців і сказав їм: «Ідіть у Кармель, удайтесь до Навала, поздоровіть його від мене,

- <sup>6</sup> і промовте так до мого брата: Мир тобі, твоєму домові й усьому твоєму.
- <sup>7</sup> Почув я, що стрижуть овець у тебе. Вівчарі твої були з нами, і ми їх не чіпали й нічого в них не пропало за весь той час, коли вони були в Кармелі.
- <sup>8</sup> Спитай твоїх слуг і вони тобі скажуть. Нехай же оці молодці знайдуть ласку в очах твоїх, бо ми прийшли в день святковий: дай, прошу, твоїм слугам і твоєму синові Давидові, що маєш під рукою.»
- <sup>9</sup> Прибули Давидові молодці, сказали Навалові всі ті слова іменем Давида та й чекали.
- <sup>10</sup> Навал же відповів слугам Давида, кажучи: «Хто такий Давид? Хто такий син Єссея? Є їх чимало тепер тих рабів, що втікають від своїх панів!
- <sup>11</sup> Візьму я мій хліб, моє вино та моє м'ясо, що я зготував для моїх стрижіїв, та й дам людям, про яких не знаю, звідкіля вони взялися?»
- <sup>12</sup> І повернулись Давидові молодці назад своєю дорогою, й, повернувшись додому, переказали йому ті слова.
- <sup>13</sup> Тоді Давид сказав своїм людям: «Підпережіть кожен свого меча!» І підперезали кожен свого меча. Давид теж підперезав свого меча, й виступило близько чотириста чоловік за Давидом, двісті ж зосталось при обозі.
- <sup>14</sup> Тим часом один із слуг передав Авігайлі, жінці Навала: «Давид, прислав був посланців із пустині привітати нашого пана, та цей накинувся на них.
- <sup>15</sup> Люди ж ті були вельми до нас добрі: вони нас не чіпали і в нас нічого не поділося за весь час, як ми перебували з ними, коли ми були в полі.
- <sup>16</sup> Вони були охороною нашою і вдень, і вночі, весь час, коли ми були з ними й пасли вівці.
- <sup>17</sup> Подумай, отже, і розваж, що маєш чинити, бо над нашим паном і його домом нависла біда, а він такий негідник, що з ним шкода й говорити.»
- <sup>18</sup> Взяла Авігайла хутенько двісті хлібів, два бурдюки вина, п'ять зготованих овець, п'ять мірок праженого зерна, сто китиць родзинків і двісті фігових пирогів, наклала на ослів,
- <sup>19</sup> та й звеліла своїм слугам: «Ідіть поперед мене, а я піду за вами.» Чоловікові ж своєму Навалові нічого не сказала.
- <sup>20</sup> І от коли вона за виступом гори спускалась на ослі додолу, назустріч їй Давид і його люди сходили донизу, так що вона зіткнулась із ними.
- <sup>21</sup> Давид же міркував: «Шкода було мені стерегти все майно в пустині отого чоловіка, так що нічого з усього того, що йому належить, не пропало! Він віддячує мені злом за добро!
- <sup>22</sup> Нехай же Бог так і так зробить ворогам Давида та ще й придасть, коли я з усіх тих, що йому належать, до ранку, бодай одного мужа залишу.»
- <sup>23</sup> Як тільки Авігайла побачила Давида, зіскочила з осла притьмом і, впавши обличчям униз перед Давидом, уклонила до землі.
- <sup>24</sup> Потім упала йому в ноги і сказала: «На мені вина, мій пане! Дозволь твоїй слугині озватися перед тобою і вислухай слова твоєї слугині.
- <sup>25</sup> Нехай мій пан не зважає на того непотреба, на Навала, бо яке його ім'я, такий і він: Дурний він зветься і дурнота при ньому. А я, твоя слугиня, не бачила тих молодців, що ти, мій пане, прислав був.
- <sup>26</sup> Хай же, мій пане, - так певно, як живе" Господь, так певно, як живеш ти, - Господь, що стримав тебе й не дав дійти до крові й чинити власною рукою пімсту, - хай же твої вороги стануть, як Навал, і ті, що задумують чинити зло моєму панові!

- <sup>27</sup> А цей гостинець, що принесла твоя слугиня моєму панові, хай буде твоїм молодцям, що йдуть слідом за моїм паном.
- <sup>28</sup> Прости, будь ласкав, вину твоїй слугині, бо Господь напевно спорудить моєму панові дім довготривалий, бо мій пан веде війни Господні, й несправедливості не знайти в тобі за увесь час життя твого.
- <sup>29</sup> Коли ж би хтось піднявся тебе гонити чи то чигати на твоє життя, то нехай життя мого пана буде вв'язане в вузол живих у Господа, Бога твого, життя ж твоїх ворогів - нехай їх пращею геть кине.
- <sup>30</sup> І коли Господь учинить моєму панові все те добро, про яке був говорив щодо тебе, й поставить тебе князем над Ізраїлем,
- <sup>31</sup> то хай не буде моєму панові приводом до смутку й гризоти серця, що мій пан пролив кров безвинну й вчинив собі суд власною рукою. Коли ж Господь ущасливить мого пана, то ти згадай про твою слугиню.»
- <sup>32</sup> Давид відповів Авігайлі: «Благословен Господь, Бог Ізраїля, що послав тебе сьогодні мені назустріч;
- <sup>33</sup> благословен і розум твій, і ти благословенна, що стримала мене сьогодні, щоб я не дійшов до крові й не зробив собі суду власною рукою.
- <sup>34</sup> Бо - так певно, як живе Господь, Бог Ізраїля, що стримав мене сьогодні заподіяти тобі зло! - коли б ти була не поспішила вийти мені назустріч, так у Навала, до світанку, не зосталось би ні одного мужа.»
- <sup>35</sup> Давид прийняв з її рук, що вона йому принесла, й сказав їй: «Іди собі в мирі до свого дому. Бач, я вислухав тебе і був привітний до тебе.»
- <sup>36</sup> Повернувшись Авігайла до Навала, - аж ось у нього в домі такий бенкет, як у царя, і серце в Навала розвеселилось; але що він був тяжко п'яний, вона йому нічого нічого не оповіла, поки не настав ранок.
- <sup>37</sup> Уранці ж, як проминуло сп'яніння від вина в Навала, жінка його оповіла йому, що сталося, і серце його завмерло в ньому, і він став немов камінь.
- <sup>38</sup> А через якихнебудь десять день Господь ударив Навала, й він умер.
- <sup>39</sup> Довідавшись, що Навал умер, Давид сказав: «Благословен Господь, що постояв за мене, помстивши мою наругу, яку завдав мені Навал, і стримав свого слугу від злочину. Господь повернув злобу Навала на його ж голову.» Потім Давид послав сказати Авігайлі, що хоче взяти її собі за жінку.
- <sup>40</sup> От і прийшли слуги Давида до Авігайли в Кармель і сказали їй: «Давид послав нас до тебе, щоб узяти тебе собі за жінку.»
- <sup>41</sup> Встала вона, припала лицем до землі й сказала: «Ось твоя слугиня рабинєю обмиватиме ноги слугам мого пана.»
- <sup>42</sup> Потім притьмом підвелася й, сівши на осла, разом із п'ятьма своїми дівчатами, що її супроводжували, пішла за Давидовими посланцями й стала йому за жінку.
- <sup>43</sup> І Ахіноам узяв Давид із Єзреела, й вони обидві були його жінками.
- <sup>44</sup> Тоді Саул віддав дочку свою Міхаль, жінку Давида, Палті, синові Лаїша, з Галліму.

## РОЗДІЛ: 26

**П**рийшли зіфії з Гівеа до Саула та й кажуть: «Чи ж Давид не ховається на Хахіла-горбі, на краю пустині?»

<sup>2</sup> Зібрався Саул і з трьома тисячами чоловік, найдобірнішими з Ізраїля, пішов у Зіф-

пустиню шукати там Давида.

<sup>3</sup> Саул отаборився на Хахіла-горбі, що на краю пустині, при дорозі, а Давид сидів у пустині. Побачивши ж, що Саул прийшов за ним у пустиню,

<sup>4</sup> вислав Давид вивідачів і довідався, що Саул справді прибув.

<sup>5</sup> Устав тоді він і прийшов на місце, де Саул отаборився. Бачив Давид те місце, де спав Саул і Авнер, син Нера, начальник його війська: Саул спав серед табору, а люди порозлягались круг нього.

<sup>6</sup> Давид звернувся до Ахімелеха, хеттита, та до Авішай, сина Церуї, брата Йоава, кажучи: «Хто піде зо мною до Саула в табір?» І каже Авішай: «Я піду з тобою!»

<sup>7</sup> Прийшли Давид і Авішай і уночі до війська; Саул же лежав посеред табору в сні, а спис його стремить у землі в головах у нього. Авнер же й люди лежать навколо нього.

<sup>8</sup> Тоді Авішай і каже до Давида: «Сьогодні Господь видав твого ворога тобі в руки. Тому дозволь, я пристрою його за одним ударом до землі його ж власним списом! Не треба буде вдаряти вдруге!»

<sup>9</sup> Давид же відповів Авішаєві: «Не вбивай його! Хто бо коли наклав руку на Господнього помазаника і зоставсь безвинним?»

<sup>10</sup> Далі Давид сказав: «Так певно, як живе Господь: хай Господь сам його поб'є: або на нього його час настане й він умре, або двигнеться в похід і поляже;

<sup>11</sup> мене ж нехай Господь боронить, щоб я наклав руку на помазаника Господнього. Ти ж візьми списа, що в головах у нього, і кінву з водою, та й ходімо.»

<sup>12</sup> І Давид узяв списа й кінву з водою, що були в головах у Саула, та й пішли собі, й ніхто не бачив, ніхто не знав, і ніхто не прокинувся; усі спали, бо всіх поймав глибокий сон від Господа.

<sup>13</sup> Тоді Давид перейшов на другий бік, став на верху гори здалека, так що між ними був великий простір,

<sup>14</sup> і кликнув Давид до людей та до Авнера, сина Нера: «Не відкликнешся, Авнере?» Авнер же відповів, кажучи: «Хто ти такий, що мене кличеш?»

<sup>15</sup> Давид так до Авнера: «Чи ти ж не муж? Хто тобі рівний в Ізраїлі? Чому ж ти не стеріг твого пана - царя? Он хтось із людей пробрався, щоб убити царя, твого пана.

<sup>16</sup> Недобра то річ, що ти вдіяв! Так певно, як живе Господь! Ви заслужили смерть, що ви не стерегли вашого пана, Господнього помазаника. Глянь лишень, де царський спис і кінва з водою, що були в головах у нього!»

<sup>17</sup> Впізнав Саул голос Давида й каже: «Чи не твій це голос, сину мій, Давиде?» «Так! - каже Давид, - це мій голос, мій пане, царю.»

<sup>18</sup> Та й каже далі: «Чого мій пан переслідує свого слугу? Що я вчинив? Чим я провинився?

<sup>19</sup> Нехай же мій пан цар вислухає тепер слова свого слуги: якщо Господь настроїв тебе проти мене, хай буде йому приємна пахуча офіра; а коли люди, то нехай вони будуть прокляті перед лицем Господнім, бо вони вигнали мене сьогодні, щоб я не мав часті в спадкоємстві Господнім, кажучи: Йди, служи чужим богам!

<sup>20</sup> Нехай же моя кров не проллється на землю далеко від лица Господнього! Оце бо цар Ізраїля вийшов чигати на мою душу, як уганяють за куріпкою по горах.»

<sup>21</sup> Саул сказав: «Згрішив я! Вернись назад, мій сину, Давиде, зла тобі більш не заподію, тому що душа моя була тобі такою дорогою нині. Я вчинив по-дурному і тяжко провинився!»

<sup>22</sup> А Давид відповів: «Ось тут царський спис: нехай хтось із молодців прийде сюди й



візьме.

**23** Господь заплатить кожному по його справедливості й його вірності: сьогодні Господь видав був тебе в мої руки, та я не хотів накласти руки на помазанника Господнього.

**24** Як дорога була мені твоя душа сьогодні, так нехай моя душа буде дорога Господеві, й нехай він визволить мене від усякої напасти.»

**25** І сказав Саул до Давида: «Благословенний ти, сину мій, Давиде! Ти й діло зробиш і певно зможеш доконати.» І пішов Давид своєю дорогою, а Саул повернувся додому.

## РОЗДІЛ: 27

**Д**авид сказав сам до себе: «Одного дня таки впаду в руки Саула. І ніщо кращого не зостається мені, як тільки втекти в Філістимлянську землю. Тоді Саул покине мене шукати далі по всій Ізраїльській країні, й я врятуюсь від його руки.»

**2** Зібравсь Давид і перейшов - він і шістсот чоловік, що були з ним - до Ахіша, сина Моаха, царя Гату.

**3** І пробував Давид із своїми людьми в Гаті в Ахіша - кожний зо своєю родиною: Давид з обома своїми жінками, Ахіноамою з Єзреела і Авігайлою, вдовою по Навалі, з Кармелю.

**4** Коли ж Саула повідомили, що Давид утік у Гат, він перестав розшукувати його далі.

**5** Давид сказав до Ахіша: «Коли я знайшов ласку в тебе, хай, прошу, мені дадуть місце в якомусь із містечок краю, де б я міг пробувати. Чого б слуга твій мав сидіти в царським місті коло тебе?»

**6** І дав йому Ахіш того ж самого дня Ціклаг. Тому Ціклаг зостався по цей день при царях Юди.

**7** Час побуту Давида в Філістимлянським краю був рік і чотири місяці.

**8** Давид виходив зо своїми людьми і нападав на гешуріїв, гірзіїв і амалекитян: вони бо жили в тій землі, що йде від Телама аж до самого Шуру і аж до Єгипетського краю.

**9** Давид громив край той, не зоставляв живих ні чоловіка, ні жінки, брав лише овець, скот, ослів, верблюдів та одєжу й повертався і приходив до Ахіша.

**10** І коли Ахіш питав його: «На кого ви сьогодні нападали?» - Давид казав: «На Негев Юдейський», або «На Негев Єрахмаельський» або «На Негев Кенійський.»

**11** Ні чоловіка, ані жінки не лишав Давид живими і не приводив їх у Гат, бо думав собі: щоб вони, бува, казав він, не свідчили проти нас: он як, мовляв, чинив Давид! Так він чинив увесь час, як пробував у країні філістимлян.

**12** І довіряв Ахіш Давидові, кажучи: «Він зробився зовсім ненависним своєму народові Ізраїля, й тому буде моїм рабом довіку.»

## РОЗДІЛ: 28

**Т**ого часу зібрали філістимляни свої загони, щоб іти на війну проти Ізраїля, і Ахіш сказав до Давида: «Мусиш знати, що ти з твої - ми людьми вирушиш зо мною в похід.»

**2** Давид відповів Ахішеві: «Тепер побачиш, що спроможеться довести твій раб.» І каже Ахіш до Давида: «Отак я тебе зроблю назавжди охоронником моєї особи.»

**3** Самуїл умер, і весь Ізраїль за ним плакав, і поховали його в Рамі, його місті. Саул



повиганяв був із краю чарівників і віщунів.

<sup>4</sup> Зібрались філістимляни й прийшли та отаборились у Шунемі. Саул теж зібрав усього Ізраїля, й отаборилися вони в Гільбоа.

<sup>5</sup> Та як побачив Саул філістимлянський табір, злякався, й серце в нього затремтіло.

<sup>6</sup> Питав Саул у Господа, але Господь не відповів йому нічого, ні через сон, ні через Урім, ні через пророків.

<sup>7</sup> Тоді Саул звелів своїм слугам: «Знайдіть мені жінку-чарівницю. Піду до неї та спитаю.» Його слуги йому відповіли: «Є така жінка-чарівниця в Ен-Дорі.»

<sup>8</sup> Скинув Саул свою одежу, надяг на себе другу й пішов з двома супровідниками. І коли вони вночі прийшли до жінки, він сказав: «Поворожи мені, будь ласка, приви́дом і виклич мені того, кого я назву тобі.»

<sup>9</sup> Жінка ж йому відповіла: «Ти знаєш, що зробив Саул, як викорінив із землі чарівників і віщунів. Навіщо ж ставиш сіть на мою душу, щоб мене вбити?»

<sup>10</sup> І поклявся їй Саул Господом: «Як живе Господь, не буде на тобі провини в цій справі.»

<sup>11</sup> Спитала тоді жінка: «Кого маю вивести тобі?» Він відповів: «Виведи мені Самуїла.»

<sup>12</sup> Якже побачила жінка Самуїла, скрикнула на весь голос і сказала до Саула: «Чого ти мене обманув? Ти ж Саул!»

<sup>13</sup> Цар відповів їй: «Не бійся! Що бачиш?» Жінка сказала до Саула: «Бачу я, щось божеське виходить із землі.»

<sup>14</sup> Спитав її: «Який він з виду?» Та відповіла: «Виходить старий чоловік, загорнутий у довгу одежу.» І зрозумів Саул, що то був Самуїл, припав обличчям до землі й поклонився.

<sup>15</sup> І Самуїл промовив до Саула: «Чого мене тривожиш? Навіщо викликав мене?» Саул відповів: «Дуже мені скрутно: філістимляни воюють на мене, а Бог відступився від мене й не відповідає мені більше ні через пророків, ні в снах; от я й викликав тебе, щоб ти мене навчив, що мені чинити.»

<sup>16</sup> Самуїл сказав: «Чого ж мене питаєш, якщо Господь відступив від тебе й став проти тебе?

<sup>17</sup> Господь вчинив тобі те, що об'явив був через мене: він забере в тебе з руки царство й віддасть ближньому твоєму - Давидові.

<sup>18</sup> Що ти не слухав Господнього голосу й не здійснив його палкого гніву на Амалека, то, власне, Господь сьогодні так учинив з тобою.

<sup>19</sup> Господь видасть також Ізраїля з тобою в руки філістимлянам. Узавтра ти й твої синя будете зо мною, та й ізраїльський табір видасть Господь у руки філістимлянам.»

<sup>20</sup> І приголомшений Саул на весь зріст упав на землю, бо так сильно був злякався слів Самуїла, а до того ж у ньому не було вже й сили, бо він не їв нічого весь день і всю ніч.

<sup>21</sup> Приступила ж жінка до Саула і, бачивши, як він перелякався, каже до нього: «Дивись, послухала тебе твоя слугиня, не побоялася за своє життя й зважила на слова твої, що їх ти сказав мені.

<sup>22</sup> Тож послухай і ти, прошу, голосу раби твоєї: дам тобі шматок хліба; покріпись, щоб мати силу піти в дорогу.»

<sup>23</sup> Та він затявся і мовив: «Не їстиму нічого.» І заходились умовляти його слуги, а й жінка, і він їх послухав: устав із землі й сів на ліжку.

<sup>24</sup> А було в жінки годоване телятко вдома; от і зарізала вона його притьмом, узяла

муки, замісила, спекла коржів без закваски

<sup>25</sup> й подала Саулові та його слугам, і вони, попоївши, встали й ще тієї ж ночі пустились у дорогу.

## РОЗДІЛ: 29

**З**ібрали філістимляни всі свої війська коло Афеку, тим часом як Ізраїль отаборивсь коло Джерела в Єзреелі.

<sup>2</sup> Філістимлянські князі проходили сотнями й тисячами, а Давид із своїми людьми виступав наостанку з Ахішем.

<sup>3</sup> Питають князі філістимлянські: «Що це за євреї?» Ахіш відповів князям філістимлянським: «Та ж це Давид, слуга Саула, царя Ізраїля! Він оце вже років зо два зо мною, й з того дня, як він прийшов ще й досі я не знайшов нічого в ньому.»

<sup>4</sup> Та філістимлянські князі обурилися на нього й сказали йому: «Відішли назад цього чоловіка! Нехай повертається на місце, що ти йому призначив на осідок, і не йде з нами на війну, щоб під час битви не обернувся проти нас. Чим би йому примиритись із своїм паном, як не головами цих людей?»

<sup>5</sup> Хіба це не той Давид, якому приспівувано в хороводах: Саул побив тисячі, а Давид - десятки тисяч?»

<sup>6</sup> Покликав Ахіш Давида й каже до нього: «Як живе Господь, ти чесний, і милі моїм очам у таборі всі твої виходи й входи, бо я не знайшов нічого злого в тобі з того часу, як ти прийшов до мене, та й понині, однак князям ти не довподоби.

<sup>7</sup> Тож повернися й іди собі в мирі, щоб не зробити нічого зневажливого в очах філістимлянських князів.»

<sup>8</sup> А Давид сказав до Ахіша: «Що ж таке вчинив я і що ти знайшов у служі твоєму з того часу, як я ввійшов на службу до тебе, й по цей день, щоб мені не йти на війну проти ворогів мого пана царя?»

<sup>9</sup> Ахіш відповів Давидові, кажучи: «Признаю, що ти мені любий як посланець Божий, однак князі філістимлянські вимагають: нехай, мовляв, не йде на війну з нами!

<sup>10</sup> Встань, отже, раннім ранком зо слугами пана твого, що прийшли з тобою, й ідіть собі на місце, що я вам призначив. І не допускай лихої думки до серця свого, бо ти чесний передо мною. Вставайте взавтра вранці, щоб вам, скоро світ, пуститися в дорогу.»

<sup>11</sup> Встав Давид та його люди рано-вранці, щоб світанком пуститися в дорогу й повернутися у землю Філістимлянську, а філістимляни пішли в Єзреел.

## РОЗДІЛ: 30

**Я**к же прийшов Давид зі своїми людьми третього дня у Ціклаг, напали були амалекитяни на Негев і на Ціклаг: вони сплюндрували Ціклаг і спалили його вогнем;

<sup>2</sup> зайняли в полон жінок і все, що було в ньому, мале й велике; але нікого не вбили, а погнали геть та пішли своєю дорогою далі.

<sup>3</sup> Як же прийшов Давид зо своїми людьми в місто, воно було спалене; а їхніх жінок, синів і дочок забрано в полон.

<sup>4</sup> Тоді Давид із людьми, що були з ним, заплакали вголос; і плакали, аж поки в них не стало сили плакати вже більше.

- <sup>5</sup> Обох жінок Давидових зайняли в полон: Ахіноаму з Єзреела й Авігайлу, вдову по Навалі з Кармелю.
- <sup>6</sup> Давид потрапив у велику скруту, бо люди говорили, щоб його каменувати, тому що в усіх було на душі гірко - кожному за своїх синів і дочок. Однак, Давид кріпився духом у Господі, своїм Бозі.
- <sup>7</sup> Давид сказав до священика Евіятара, сина Ахімелеха: «Принеси мені ефод.» І приніс Евіятар Давидові ефод.
- <sup>8</sup> І Давид спитав Господа: «Чи наздоганяти мені цю орду? Чи я її дожену?» І сказано йому: «Наздоганяй, ти доженеш їх певно та визволиш (бранців).»
- <sup>9</sup> І двигнувся Давид, він і шістсот чоловік, що були при ньому, прибули до Бесор-поток; а ті, що відстали позаду, залишились.
- <sup>10</sup> Давид із чотирма сотнями гнав далі, а решта двісті зупинилась, бо були так потомлені, що не могли перейти Бесор-поток.
- <sup>11</sup> Знайшли вони в полі якогось єгиптянина та й привели до Давида. Дали йому з'їсти хліба й води напитись.
- <sup>12</sup> Дали йому також шматок збитих сухих смокв і двоє грон родзинок. Те все з'їв він і очуняв, бо був не їв і не пив нічого три дні й три ночі.
- <sup>13</sup> Тоді Давид його спитав: «Чий ти? Звідки ти?» Той відповів: «Я єгипетський хлопець, раб одного амалекитянина. Пан мій мене покинув, бо три дні тому я був занедужав.
- <sup>14</sup> Ми були напали на Негев Керетійський, на той, що належав Юді, та на Негев Калевський, і Ціклаг були підпалили.»
- <sup>15</sup> Давид його спитав: «Чи проведеш мене до тієї орди?» Той відповів: «Поклянись мені Богом, що не вб'єш мене й не видаси моєму панові, то я проведу тебе до тієї орди.»
- <sup>16</sup> Повів він його туди, а вони розкинулись по всій країні, - їдять, п'ють і танцюють, святкуючи із-за великої здобичі, що були забрали з Філістимлянської землі й землі Юди.
- <sup>17</sup> Громив їх Давид від світанку аж до вечора, винищуючи так, що ніхто з них не врятувався, крім чотирьохсот молодих чоловіків, які скочили на верблюдів та повтікали.
- <sup>18</sup> І визволив Давид усе, що амалекитяни були забрали, й обох своїх жінок теж визволив.
- <sup>19</sup> Нічого в них не пропало, ні з малого, ні з великого, ні з синів, ні з дочок, ні з здобичі, та ніщо з того, що ті були забрали, - все Давид повернув назад.
- <sup>20</sup> і забрали всіх овець і худобу та гнали їх перед Давидом, вигукуючи: «Це Давидова здобич!»
- <sup>21</sup> Тоді Давид повернувся до тих двох сотень чоловік, що були надто стомлені й не могли йти за Давидом і що він лишив їх був при Бесор-потоці. Вони вийшли назустріч Давидові й людям, що були при ньому, й, приступивши до Давида та людей, поздоровили їх.
- <sup>22</sup> Та всякі злостивці й негідники між людьми, що ходили з Давидом, заговорили так: «Тому, що вони не ходили з нами, не дамо їм нічого з здобичі, яку ми відібрали, крім їхніх жінок та їхніх дітей: нехай собі їх візьмуть та йдуть.»
- <sup>23</sup> Але Давид мовив: «Не чиніте так після того, що Господь дав нам: нас оборонив, а орду, що була вийшла проти нас, він видав нам у руки.
- <sup>24</sup> Та й хто вас слухатиме в цій справі? Бо яка частина тих, що ходили в битву, така

частина й тих, що сиділи при обозі! Всім приділять по-рівному.»

<sup>25</sup> Так було воно з того дня надалі. Він це зробив законом та звичаєм в Ізраїлі по цей день.

<sup>26</sup> Повернувшись в Ціклаг, Давид послав частину здобичі старшим юдейським, своїм приятелям, з словами: «Ось вам гостинець зо здобичі від ворогів Господніх.»

<sup>27</sup> І послав тим, що в Бетулі, в Рамоті-Негеві, в Яттїрі,

<sup>28</sup> тим, що в Ароері, в Сіфмоті, в Ештемоа,

<sup>29</sup> тим, що в Кармелі, по містах єрахмаельських, по містах кенїїв,

<sup>30</sup> тим, що в Хормі, в Бор-Ашані, в Атаху,

<sup>31</sup> тим, що в Хевроні, та по всіх місцях, де Давид блукав був зо своїми людьми.

## РОЗДІЛ: 31

**К**оли філістимляни воювали з Ізраїлем, мужі ізраїльські втікали від філістимлян; побиті падали на горі Гільбоа.

<sup>2</sup> Філістимляни наскочили на Саула та на його синів і вбили Йонатана, Авінадава й Малкішуа, синів Саулових.

<sup>3</sup> Тож битва зосередилась довкруги Саула: лучники стали у нього стріляти; і він був тяжко поранений.

<sup>4</sup> Тоді Саул сказав до свого зброєноші: «Вийми твого меча й проколи мене, щоб не наскочили ці необрізані, не прокололи й не наругались надо мною.» Та його зброєноша не хотів, бо вельми був злякався. Тоді Саул захопив меча та й настромився на нього.

<sup>5</sup> Побачив зброєноша, що Саул мертвий, та й собі кинувся на свого меча й умер із ним.

<sup>6</sup> Отак умерли разом того самого дня Саул, три його сини, його зброєноша, а й усі його мужі.

<sup>7</sup> Тоді ізраїльтяни, що жили по тім боці долини й по тім боці Йордану, побачивши, що ізраїльські мужі повтікали та що Саул поліг із синами, покинули свої міста й повтікали, а філістимляни прийшли й у них осілись.

<sup>8</sup> Другого дня прибули філістимляни обдирати мертвих і знайшли Саула з його трьома синами поляглими на горі Гільбоа.

<sup>9</sup> Вони відтяли йому голову, зняли зброю з нього та й послали їх скрізь по землі Філістимлянській, щоб дати своїм ідолам і людям добру новину.

<sup>10</sup> Потім склали його зброю в капищі Астарті, а трупа його повісили на мурі в Бет-Шані.

<sup>11</sup> Коли мешканці Явеш-Гілеаду почули, що філістимляни вчинили з Саулом,

<sup>12</sup> рушили всі мужі хоробрі й, пробувши усю ніч у дорозі, зняли трупи Саула та його синів з муру в Бет-Шані, принесли в Явеш і там їх спалили.

<sup>13</sup> Кості ж узяли, поховали під тамариском у Явеші й сім день постили.

For other languages please go to [www.wordproject.org](http://www.wordproject.org)